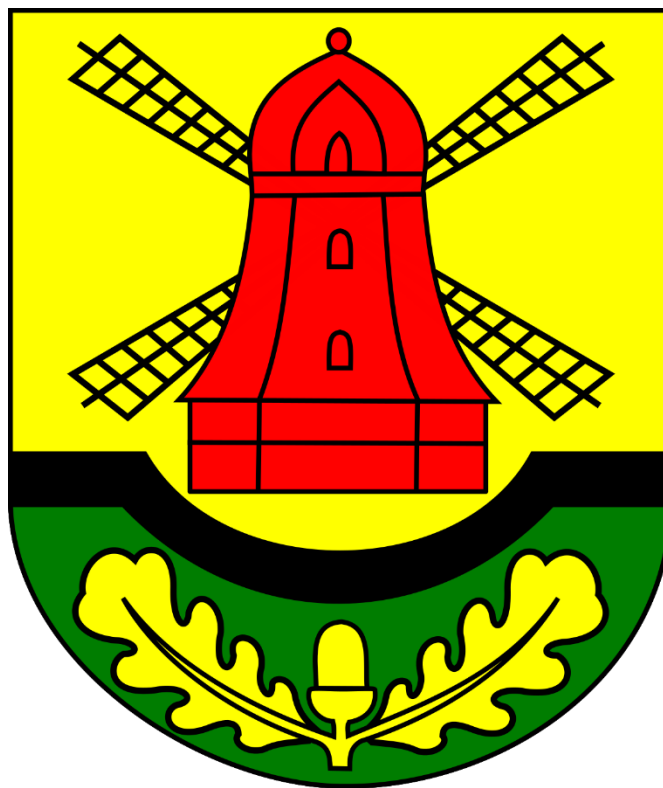

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY GRONOWO ELBLĄSKIE NA LATA 2026-2035

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	7
CHARAKTERYSTYKA GRONOWO ELBLĄSKIE	11
Informacje ogólne	11
Struktura demograficzna mieszkańców	12
Infrastruktura społeczno-techniczna	16
Oświata	16
Opieka Zdrowotna	19
Bezpieczeństwo publiczne	21
Kultura	26
Sport, rekreacja i turystyka	29
Rynek pracy i gospodarka	32
Mieszkalnictwo oraz stan środowiska	34
Organizacje pozarządowe	37
DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY GRONOWO ELBLĄSKIE.....	38
Problemy w obszarze pomocy społecznej.....	41
Bezrobocie	46
Bezdomność.....	48
Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych	49
Alkoholizm	49
Narkomania	54
Uzależnienia behawioralne.....	55
Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba	57
Ubóstwo	67
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.....	69
Przemoc domowa.....	72
PODSUMOWANIE	81
ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ	83
WIZJA I MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ	93

CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ	94
ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII	115
ANALIZA RYZYKA	116
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	119
MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	120
ZMIANY W STRATEGII	121
UPOWSZECHNIANIE, PROMOCJA STRATEGII ORAZ DOSTĘPNOŚĆ	121
WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	123
SPIS TABEL	124
SPIS RYSUNKÓW	125
SPIS WYKRESÓW	125
BIBLIOGRAFIA.....	126
Spis publikacji.....	126
Źródła internetowe.....	127

WSTĘP

Obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Ponadto art. 16b ust. 2 w/w ustawy wskazuje elementy, jakie powinna zawierać strategia, tj.:

1. diagnozę sytuacji społecznej, w tym określenie zdolności podmiotów ekonomii społecznej do realizacji usług społecznych w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych;
2. prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
3. określenie:
 - a) celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b) kierunków niezbędnych działań,
 - c) sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d) wskaźników realizacji działań.

Ponadto, Strategia opracowana przez gminę ma określać usługi społeczne w zakresie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1–14 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, oraz zadania publiczne, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecane w trybach, o których mowa w tej ustawie.

Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- ustawa o samorządzie gminnym,
- ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- ustawa o finansach publicznych,
- ustawa o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,

- ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawa o świadczeniach rodzinnych,
- ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- ustawa o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- ustawa o Karcie Dużej Rodziny,
- ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawa o działalności leczniczej,
- ustawa o zdrowiu publicznym,
- ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawa o ochronie zdrowia psychicznego,
- ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa o systemie oświaty,
- ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawa o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Celem Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2026-2035 jest zdiagnozowanie kwestii społecznej, wyznaczenie celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań, których wdrożenie powinno, w znaczny sposób, przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na terenie Gminy Gronowo Elbląskie. Dokument stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Gronowo Elbląskie przeprowadzona na potrzeby opracowania strategii, została oparta na badaniu tzw. źródeł zastanych (GUS), danych pozyskanych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku badań ankietowych w grupach badawczych, przeprowadzonych we wrześniu 2025 roku. W badaniach ankietowych wzięło udział 30 mieszkańców oraz 6 pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ponadto, dokument Strategii Rozwiązania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2026-2035 został opracowany z uwzględnieniem konsultacji społecznych.

Prezentowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2026-2035 składa się z trzech zasadniczych części:

Część diagnostyczna zawiera analizę sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie Gminy Gronowo Elbląskie wraz z rozpoznaniem negatywnych zjawisk występujących na terenie gminy. Część ta została oparta na analizie źródeł zastanych, danych z instytucji oraz danych pozyskanych w wyniku diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych. Ponadto w ramach analizy SWOT zidentyfikowano mocne i słabe strony, szanse i zagrożenia, w najważniejszych obszarach.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej Gminy Gronowo Elbląskie na najbliższe lata. Są one ujęte w formie celów strategicznych, celów operacyjnych, kierunków działań oraz wskaźników realizacji poszczególnych kierunków działań, wraz z wartością początkową oraz docelową.

Część wdrożeniowa obejmuje zakładane rezultaty, analizę ryzyka, kwestie finansowe oraz instytucjonalne związane z realizacją założeń strategicznych, a także monitoring i ewaluację działań realizowanych w ramach Strategii oraz wnioski i podsumowanie.

ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2026-2035 jest zgodna z założeniami polityki odnoszącymi się do polityki społecznej zawartymi w dokumentach strategicznych i programach, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i lokalnym.

Dokumenty strategiczne w systematyce Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych:

Światowe i europejskie:

- Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development).

Krajowe:

- Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej,
- Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030,
- Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.

Wojewódzkie:

- Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2030,
- Strategia Polityki Społecznej Województwa na lata 2021-2030.

Lokalne:

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2030 Powiatu Elbląskiego,
- Program działań Powiatu Elbląskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2022-2027.

Zapisane w niniejszej Strategii cele są zgodne z zapisami wskazanymi w celach lub obszarach priorytetowych tych dokumentów.

Tabela 1. Zgodność z dokumentami strategicznymi

DOKUMENTY ŚWIATOWE I EUROPEJSKIE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy/wymiar
Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju	Wymiary zrównoważonego rozwoju: gospodarczy i społeczny (cele od 1 do 4, 8, 16)
DOKUMENTY KRAJOWE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar priorytetowy
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel główny - poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce
Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia solidarności społecznej	Cel szczegółowy 1 - Wspieranie trwałego partnerstwa podmiotów ekonomii społecznej i solidarnej z samorządem terytorialnym w realizacji usług społecznych użyteczności publicznej oraz zadań w zakresie rozwoju lokalnego
Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030	Cel główny - Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne

Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 z perspektywą do 2030	Cel szczegółowy II - Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony
Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030	Cel główny - wzrost kapitału ludzkiego i spójności społecznej w Polsce, Cel 2 - Poprawa zdrowia obywateli oraz systemu opieki zdrowotnej, Cel 3 - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy, Cel 4 - Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 2.1 - Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
DOKUMENTY WOJEWÓDZKIE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2030	Cel strategiczny: Kompetencje przyszłości. Cel strategiczny: Inteligentna produktywność. Cel strategiczny: Kreatywna aktywność. Cel strategiczny: Mocne fundamenty.
Strategia Polityki Społecznej Województwa na lata 2021-2030	CEL STRATEGICZNY 1: Wzmocnienie aktywności oraz samodzielności osób i rodzin. CEL STRATEGICZNY 2: Wzrost jakości życia osób starszych. CEL STRATEGICZNY 3: Zwiększenie aktywności osób z niepełnosprawnościami w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym. CEL STRATEGICZNY 4: Zintegrowanie i wzmacnianie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych

	z uzależnieniami oraz zjawiskiem przemocy. CEL STRATEGICZNY 5: Ograniczenie bezrobocia oraz bierności zawodowej wśród mieszkańców województwa. CEL STRATEGICZNY 6: Zwiększenie udziału ekonomii społecznej i solidarnej w rozwoju społeczności lokalnych. CEL STRATEGICZNY 7: Budowanie spójności społecznej poprzez wzmocnienie kapitału społecznego.
DOKUMENTY LOKALNE	
Nazwa	Cel główny/strategiczny/obszar
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2030 Powiatu Elbląskiego	Cel strategiczny 1: Wzmocnienie lokalnego systemu opieki nad rodziną i dzieckiem. Cel strategiczny 2: Przeciwdziałanie problemom związanym ze zjawiskiem przemocy domowej. Cel strategiczny 3: Rozwój systemu pomocy osobom z niepełnosprawnościami. Cel strategiczny 4: Dostosowanie infrastruktury socjalnej oraz zwiększenie dostępności usług środowiskowych i instytucjonalnych. Cel strategiczny 5: Przeciwdziałanie bezrobociu.
Program działań Powiatu Elbląskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2022-2027	Obszar I Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych. Obszar II Rehabilitacja zawodowa. Obszar III Przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie zapisów dokumentów strategicznych i programowych

CHARAKTERYSTYKA GRONOWO ELBLĄSKIE

Informacje ogólne

Gmina Gronowo Elbląskie jest gminą wiejską w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie elbląskim. Powierzchnia Gminy Gronowo Elbląskie wynosi 8 915 ha, co stanowi 6,3% obszaru powiatu elbląskiego. Obszar Gminy Gronowo Elbląskie obejmuje 16 sołectw i 19 miejscowości wiejskich. Miejscowości Gminy Gronowo Elbląskie - Błotnica, Dworki, Fiszewo, Gajewiec, Gronowo Elbląskie, Jasionno, Jegłownik, Karczowiska Górne, Kopanka Druga, Kopanka Pierwsza, Mojkowo, Nogat, Nowy Dwór Elbląski, Oleśno, Rozgart, Różany, Szopy, Wikrowo, Wiktorowo.

Rysunek 1. Zarys terytorialny Gminy Gronowo Elbląskie

Struktura demograficzna mieszkańców

Zgodnie z danymi GUS na dzień 31 grudnia 2024 r. Gmina Gronowo Elbląskie liczyła 4 727 mieszkańców; z czego 49,52% stanowią kobiety (2 341), a 50,48% mężczyźni (2 386). Współczynnik feminizacji dla Gminy Gronowo Elbląskie wynosił 98 (na 100 mężczyzn przypada 98 kobiet). Na przestrzeni lat 2020-2024 liczba mieszkańców zmalała.

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki GUS na koniec 2024 roku

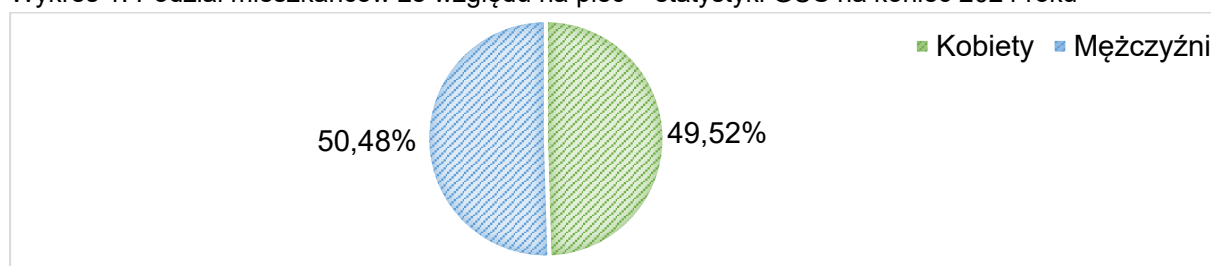

Tabela 2. Liczba mieszkańców w latach 2019-2023

Liczba mieszkańców	
ogółem; w tym:	
rok 2020	4 943 osoby
rok 2021	4 881 osób
rok 2022	4 826 osób
rok 2023	4 764 osoby
rok 2024	4 727 osób
kobiety	
rok 2020	2 448 kobiet
rok 2021	2 423 kobiety
rok 2022	2 388 kobiet
rok 2023	2 357 kobiet
rok 2024	2 341 kobiet
mężczyźni	
rok 2020	2 495 mężczyzn
rok 2021	2 458 mężczyzn
rok 2022	2 438 mężczyzn
rok 2023	2 407 mężczyzn
rok 2024	2 386 mężczyzn

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2024 roku w Gminie Gronowo Elbląskie zarejestrowano 79 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 93 wymeldowania, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosiło -14.

Tabela 3. Migracje na pobyt stały w ruchu wewnętrznym w latach 2020-2024

Migracje	
zameldowania w ruchu wewnętrznym	
rok 2020	68 osób
rok 2021	62 osoby
rok 2022	54 osoby
rok 2023	45 osób
rok 2024	79 osób
wymeldowania w ruchu wewnętrznym	
rok 2020	58 osób
rok 2021	78 osób
rok 2022	79 osób
rok 2023	67 osób
rok 2024	93 osoby
saldo migracji wewnętrznych	
rok 2020	10
rok 2021	-16
rok 2022	-25
rok 2023	-22
rok 2024	-14

W tym samym roku 2 osoby zameldowały się z zagranicy oraz zarejestrowano 2 wymeldowania za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0.

Mieszkańcy Gminy Gronowo Elbląskie zawarli w 2024 roku 5 małżeństw, co odpowiada 1,05 małżeństwom na 1000 mieszkańców.

Gminę Gronowo Elbląskie charakteryzuje ujemny przyrost naturalny, który na koniec 2024 roku wyniósł -19. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -4,00 na 1000

mieszkańców Gminy Gronowo Elbląskie. W 2024 roku urodziło się 17 dzieci, w tym 9 dziewczynek i 8 chłopców. W tym samym czasie doszło do 36 zgonów, co odpowiada 7,58 zgonom na 1000 mieszkańców. Na przestrzeni lat 2020-2024 utrzymywał się ujemny przyrost naturalny.

Przyrost naturalny ogółem:

- rok 2020: -18,
- rok 2021: -19,
- rok 2022: -20,
- rok 2023: -23,
- rok 2024: -19.

Urodzenia żywe ogółem:

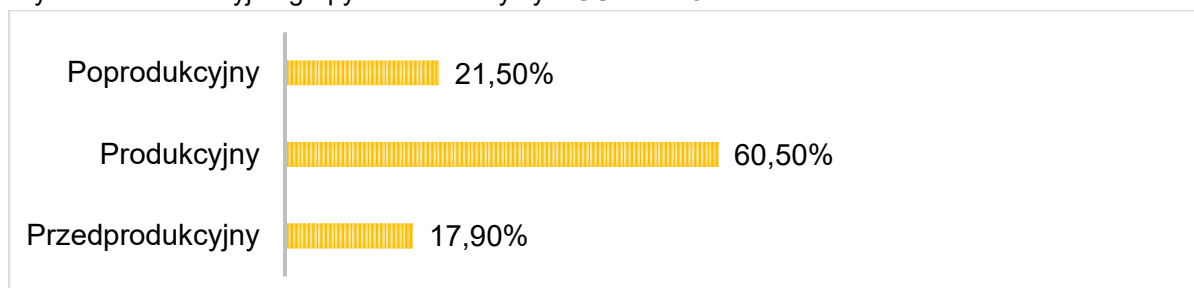
- rok 2020: 30 osób,
- rok 2021: 41 osób,
- rok 2022: 23 osoby,
- rok 2023: 22 osoby,
- rok 2024: 17 osób.

Zgony ogółem:

- rok 2020: 48 osób,
- rok 2021: 60 osób,
- rok 2022: 43 osoby,
- rok 2023: 45 osób,
- rok 2024: 36 osób.

Dane statystyczne GUS na koniec roku 2024 wskazują, że 60,50% mieszkańców z terenu Gminy Gronowo Elbląskie jest w wieku produkcyjnym, 17,90% w wieku przedprodukcyjnym, a pozostałe 21,50% w wieku poprodukcyjnym¹.

Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku - statystyki GUS na 2024 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

¹ Bank Danych Lokalnych (GUS) - dane dla Gminy Gronowo Elbląskie

Infrastruktura społeczno-techniczna

Oświata

Na terenie Gminy Gronowo Elbląskie funkcjonują 2 placówki wychowania przedszkolnego.

- Przedszkole w Gronowie Elbląskim,
- Przedszkole w Jegłowniku.

Na przestrzeni lat 2023-2025 liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie Gminy Gronowo Elbląskie pozostaje na zbliżonym poziomie.

Tabela 4. Wychowanie przedszkolne

Wychowanie przedszkolne	
Liczba dzieci w przedszkolach	
Rok 2022/2023	104 dzieci
Rok 2023/2024	97 dzieci
Rok 2024/2025	98 dzieci
Oddziały	
Rok 2022/2023	5 oddziałów
Rok 2023/2024	5 oddziałów
Rok 2024/2025	5 oddziałów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Raportu o stanie Gminy w 2022, 2023 i 2024

Aktualnie na terenie gminy nie funkcjonuje żaden żłobek.

Szkoły podstawowe na terenie Gminy Gronowo Elbląskie:

- Szkoła Podstawowa w Gronowie Elbląskim,
- Szkoła Podstawowa w Jegłowniku.

Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba uczniów w szkołach podstawowych utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Tabela 5. Szkoły podstawowe na terenie gminy

Szkoły podstawowe na terenie gminy	
Liczba oddziałów w szkołach	
Rok 2022/2023	17 oddziałów
Rok 2023/2024	16 oddziałów
Rok 2024/2025	16 oddziałów
Liczba uczniów w szkołach	
Rok 2022/2023	289 uczniów
Rok 2023/2024	274 uczniów
Rok 2024/2025	282 uczniów

Na terenie gminy nie ma żadnej szkoły średniej. Absolwenci szkół podstawowych mają możliwość kontynuowania nauki w szkołach publicznych i prywatnych, znajdujących się na obszarze powiatu elbląskiego.

W ramach przygotowania dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych przeprowadzono badanie ankietowe wśród 30 dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Gronowo Elbląskie, w tym: 25 kobiet oraz 5 mężczyzn. Najlichnieszą grupę wiekową stanowiły osoby w przedziale 31-60 lat (83,33%).

Ponadto, 80,00% ankietowanych mieszkańców była aktywna zawodowo, 10,00% pozostawało bez zatrudnienia, 6,67% posiadało status studenta, a pozostałe 3,33% to emeryci lub renciści.

Idąc dalej, najlichnieszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, a kolejno średnim i zawodowym. Wśród badanych mieszkańców, najlichnieszą grupę stanowiły

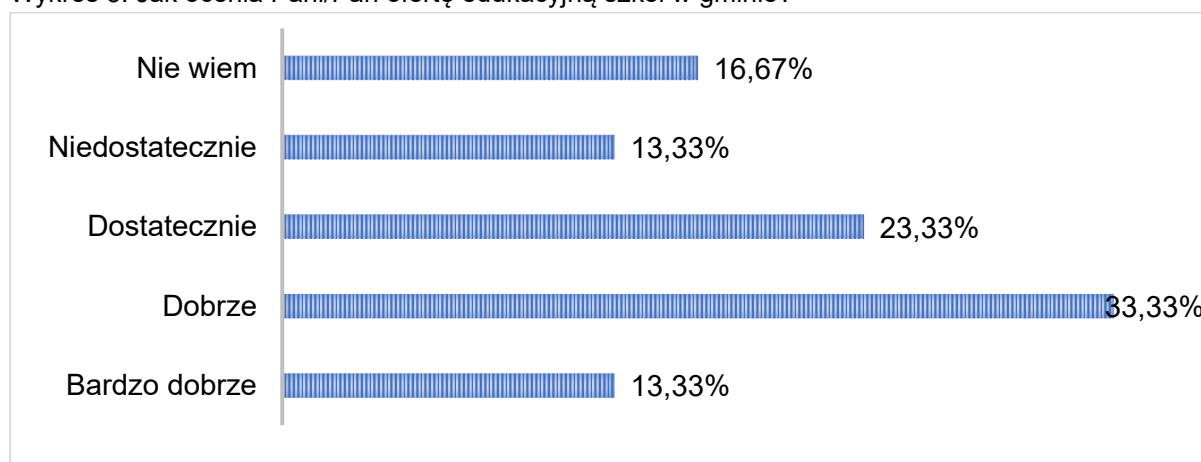
osoby reprezentujące czteroosobowe gospodarstwa domowe, a kolejno reprezentujące trzyosobowe gospodarstwa domowe.

Gdy zapytano ich czy oferta opieki nad dziećmi do lat 3 w gminie zaspokaja potrzeby mieszkańców, 36,67% badanych stwierdziło, że oferta w tym zakresie jest wystarczająca, natomiast 26,67% wyraziła zdanie przeciwne. Pozostałe 36,67% nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

W przypadku oferty opieki przedszkolnej, 73,33% ankietowanych przyznało, że zaspokaja ona potrzeby mieszkańców, natomiast 6,67% wyraziło zdanie przeciwne. Pozostałe 20,00% respondentów nie wyraziło swojej opinii.

Ponadto, największy odsetek mieszkańców tj. 33,33% ocenił na poziomie dobrym ofertę edukacyjną szkół. Z kolei, 23,33% przyznało, że oferta jest dostateczna, a 13,33% stwierdziło, iż jest ona bardzo dobra. Z kolei, 13,33% zaznaczyło, iż jest ona niedostateczna. Pozostałe 16,67% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym temacie.

Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?

Opieka Zdrowotna

Podstawowa opiekę zdrowotną w Gminie Gronowo Elbląskie zapewnia:

- Ośrodek Zdrowia "Markusy" w Gronowie Elbląskim,

Zakres usług Ośrodka Zdrowia „Markusy”:

- Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ): lekarz rodzinny, pielęgniarka środowiskowo-rodzinna, położna środowiskowa, udział w programach profilaktycznych (np. choroby układu krążenia, gruźlica).

Nocną i świąteczną opiekę zdrowotną zapewnia Szpital Miejski św. Jana Pawła II w Elblągu.

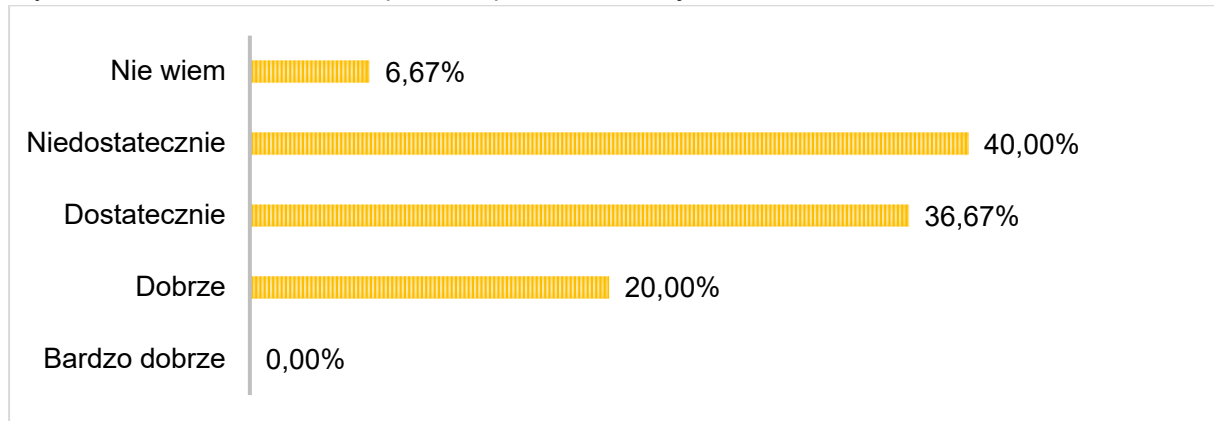
Według danych GUS na terenie gminy w 2024 roku działała 1 ogólnodostępna apteka. Na jedną ogólnodostępną aptekę przypada 4 727, a co za tym idzie mieszkańcy mają niedostateczny dostęp do leków.

Według danych z GUS, w 2024 roku udzielono 19 256 porad w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej oraz 19 256 porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

Dobra jakość opieki zdrowotnej jest konieczna nie tylko ze względu na trendy demograficzne, czy możliwość zmniejszenia ryzyka wystąpienia ubóstwa wynikającego z powodów zdrowotnych. Zdrowie jest istotnym czynnikiem osiągnięcia wzrostu gospodarczego, szczególnie w przypadku zagrożeń epidemiami lub pandemiemi. Ważne są działania profilaktyczne, także w najstarszych grupach wiekowych.

Zauważyć należy, iż tylko 20,00% mieszkańców, biorących udział w badaniu ankietowym oceniło na poziomie dobrym ofertę gminy w zakresie ochrony zdrowia. Kolejno 36,67% stwierdziło, że oferta usług medycznych jest dostateczna, a 40,00% ankietowanych przyznało, że oferta w tym zakresie jest niedostateczna. Pozostałe 6,67% nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej?

Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa przesądza o jakości życia mieszkańców i rozwoju lokalnej społeczności. Zapobieganie zjawiskom, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia, ochrona bezpieczeństwa, dbałość o zachowanie porządku publicznego oraz działania na rzecz ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej należą do obowiązków samorządu terytorialnego.

Nad bezpieczeństwem lokalnej społeczności czuwają funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Elblągu.

Ponadto na terenie Gminy Gronowo Elbląskie znajdują się cztery jednostki Ochotniczej Straży Pożarnych:

Włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego:

- OSP Gronowo Elbląskie,
- OSP Jegłwonik.

Jednostki współpracujące – nie włączone do Krajowego systemu ratowniczo gaśniczego:

- OSP Rozgart,
- OSP Fiszewo.

W 2024 roku jednostki OSP z Gminy Gronowo Elbląskie brało udział w **98 zdarzeniach**, co stanowi spadek o 16 % w stosunku do roku poprzedniego.

Z danych przedstawionych przez Policję wynika, iż najczęściej dochodzi do interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu z powodu zakłócenia porządku publicznego oraz prowadzenia pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości.

Tabela 6. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu.

Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu w roku:	Rok	Liczba interwencji
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości	rok 2022	24 interwencji
	rok 2023	7 interwencji
	rok 2024	12 interwencji
prowadzenie pojazdów na drodze publicznej po spożyciu alkoholu	rok 2022	8 interwencji
	rok 2023	3 interwencje
	rok 2024	0
zakłócanie porządku publicznego	rok 2022	19 interwencji
	rok 2023	20 interwencji
	rok 2024	26 interwencji
podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	1 interwencja
liczba wypadków pod wpływem alkoholu	rok 2022	3 wypadki
	rok 2023	1 wypadek
	rok 2024	0
przestępstwa popełnione przez nieletnich pod wpływem środków odurzających	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem	rok 2022	20 osób
	rok 2023	9 osób
	rok 2024	9 osób

Najczęstszym przestępstwem na terenie Gminy Gronowo Elbląskie w 2024 roku była kradzież mienia, a kolejno kradzież w włamaniu oraz uszkodzenie mienia.

Tabela 7. Przestępstwa na terenie Gminy Gronowo Elbląskie

Przestępstwa na terenie gminy	Rok	Liczba przestępstw
kradzież z włamaniem	rok 2022	9 przestępstw
	rok 2023	7 przestępstw
	rok 2024	7 przestępstw
fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	rok 2022	1 przestępstwo
	rok 2023	1 przestępstwo
	rok 2024	1 przestępstwo
pobicie	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
uszkodzenie mienia	rok 2022	8 przestępstw
	rok 2023	7 przestępstw
	rok 2024	5 przestępstw
kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
kradzież mienia	rok 2022	4 przestępstwa
	rok 2023	6 przestępstw
	rok 2024	12 przestępstw

Artykuł KK Kwalifikacja prawna liczba wszczętych / stwierdzonych / zakończonych postępowań:

Rok 2022 :

- znęcanie się nad rodziną - 1 / 1 / 1,
- groźba karalna - 5 / 5 / 5,
- uchylenie się od płacenia alimentów - 1 / 1 / 1,
- inne - 2 / 2 / 2. (ustawa o narkomani).

Rok 2023 :

- znęcanie się nad rodziną - 1 / 1 / 1,
- groźba karalna - 0 / 0 / 0,
- uchylenie się od płacenia alimentów - 2 / 2 / 2,
- inne - 1 / 1 / 0.

Rok 2024 :

- znęcanie się nad rodziną - 1 / 1 / 1,
- groźba karalna - 0 / 0 / 0,
- uchylenie się od płacenia alimentów - 1 / 1 / 1,
- inne - 0 / 0 / 0.

Statystyki Policji wskazują, że osobami doznającymi przemocy domowej są najczęściej kobiety, natomiast mężczyźni są najczęściej osoba stosującymi przemoc domową. Na przestrzeni lat 2022-2024 wzrosła liczba osób doznających przemocy domowej.

Tabela 8. Liczba interwencji związanych z przemocą domową

Liczba:	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba osób doznających przemocy domowej:	6	6	11
Kobiety	5	5	5
Mężczyźni	1	0	2
Nieletni	0	1	4

Liczba osób stosujących przemoc domową:	6	6	7
Kobiety	0	1	1
Mężczyźni	6	5	6
Nieletni	0	0	0
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (ogółem), w tym:	4	2	2
Kobiety	0	0	0
Mężczyźni	4	2	2

W związku z procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2022 - wszczęcie 6 procedur NK,
- rok 2023 - wszczęcie 5 procedur NK,
- rok 2024 - wszczęcie 7 procedur NK.

Kultura

Ważną częścią działalności samorządu terytorialnego jest dbałość o kulturę, zachowanie jej bogactwa oraz zapewnienie różnych form jej upowszechniania wśród mieszkańców.

Działalnością kulturalną na obszarze Gminy Gronowo Elbląskie zajmuje się Biblioteka Publiczna Gminy Gronowo Elbląskie z filią biblioteczną w Jegłowniku. Upowszechnianiu kultury i integracji mieszkańców sprzyja sześć świetlic wiejskich w miejscowościach: Oleśno, Rozgart, Wikrowo, Karczowiska Górne, Fiszewo, Jasionna.

Działalność Biblioteki Publicznej Gminy Gronowo Elbląskie:

Według danych GUS z 2024 roku biblioteka w Gminie Gronowo Elbląskie posiadała księgozbiór liczący 36 816 wolumenów. W 2024 roku zarejestrowano 941 czytelników oraz 16 503 wypożyczeń księgozbioru na zewnątrz.

Projekty realizowane w Bibliotece Publicznej Gminy w 2024 roku:

- Projekt „Mała Książka - Wielki Człowiek” edycja 2023 -2024,
- Program Wieloletni „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” 2024 ze środków Finansowych Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Ferie zimowe w Bibliotece w Gronowie Elbląskim i Filii w Jegłowniku,
- Dzień Kobiet w Jegłowniku,
- “Mój Boski Rozwód” sztuka teatralna -Teatr A. Sewruka Elbląg w Jegłowniku,
- Lekcja biblioteczna FB Jegłownik,
- Warsztaty Szycia na Maszynie,
- Dzień Dziecka,
- Warsztaty szycia Korali,
- Spotkanie z Emilią Krakowska,
- Regionalny Zlot Seniora,
- Wakacje - zajęcia dla dzieci,
- Dożynki Gminne wrzesień 2024,

- Przystanek Kubizm- warsztaty plastyczne – CSE „Światowid” we współpracy z biblioteką,
- Gminny Dzień Seniora,
- Warsztaty plastyczne – CSE „Światowid” we współpracy z biblioteką,
- Teatr A. Sewruka Elbląg w Jegłowniku - sztuka „Spróbujmy jeszcze raz”,
- Spotkanie świąteczne,
- Lekcja biblioteczna w FB Jegłownik.

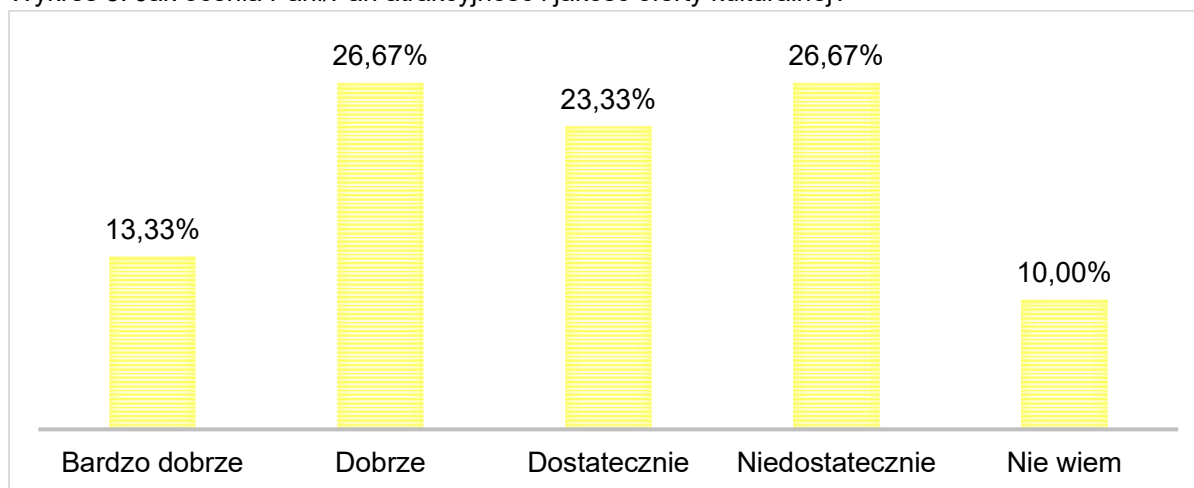
Biblioteka organizowała wyjazdy do kina i teatru m.in. na: Sztukę „ Przyjazne dusze”, „Przedstawienie Hamleta we wsi Głucha Dolna”, „Jentl chłopak z Jesziwy”, „Skrzypek na dachu” czy film „Listy do M - pożegnania i powroty”

Ponadto na terenie gminy działalność kulturalna popularyzowana jest przez:

- Klub Seniora w Gronowie Elbląskim,
- Zespół Ludowy „Gronowiacy”,
- Radę rodziców przy Szkole Podstawowej w Gronowie Elbląskim,
- Kółko Recytatorskie i Teatralne „Bajduś” przy Szkole Podstawowej w Jegłowniku,
- Stowarzyszenie miłośników wsi Oleśno - „Oleśno wieś z pomysłem” - aktywność mieszkańców,
- Stowarzyszenie Przyjazna Gmina - promocja gminy, ożywienie działalności kulturalnej i sportowej,
- Stowarzyszenie Aktywności Społecznej im. Tadeusza Reytana w Wikrowie,
- Elbląskie Stowarzyszenie organizatorów pomocy społecznej – Środowiskowy Dom Samopomocy w Jegłowniku,
- Gminny Związek Ochotniczych Straży Pożarnych w Gronowie Elbląskim: Ochotnicza Straż Pożarna w Gronowie Elbląskim, Ochotnicza Straż Pożarna w Jegłowniku, Ochotnicza Straż Pożarna w Fiszewie, Ochotnicza Straż Pożarna w Rozgarcie.

Jakość oferty kulturalnej 26,67% mieszkańców uczestniczących w badaniu oceniło na poziomie dobrym i taka sama liczba ankietowanych stwierdziła, że oferta ta jest niedostateczna. Z kolei, 23,33% przyznało, że zasoby gminy w tym zakresie są dostateczne, a 13,33% przyznało, iż oferta kulturalna jest bardzo dobra. Pozostałe 10,00% nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej?

Sport, rekreacja i turystyka

Na terenie Gminy Gronowo Elbląskie znajduje się jedno gospodarstwo agroturystyczne, zlokalizowane w miejscowości Karczowiska Górne. Gospodarstwo to posiada 12 miejsc noclegowych.

Przez 5 miejscowości Gminy Gronowo Elbląskie biegnie zielony Szlak Rowerowy Kanału Elbląskiego (od granic Elbląga do granic Iławy), jest to szlak o długości 146 km.

Zabytki na terenie Gminy Gronowo Elbląskie:

- budynek stacji kolejowej w Gronowie Elbląskim;
- kościół pw. Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Jegłowniku;
- most zwodzony w Szopach;
- pompa parowa i most garbaty w Różanach;
- ruiny kościoła w Fiszewie;
- zagrody holenderskie i unikalny system melioracyjny;
- zespół sakralny z cmentarzem w Rozgarcie.

Wśród dziedzictwa przyrodniczego Gminy Gronowo Elbląskie znajduje się dąb szypułkowy, zarejestrowany jako pomnik przyrody.

Ciekawostką krajobrazową jest tzw. Wzniesienie Jegłownickie „Żuławska Góra” sięgająca 11,4 m n.p.m. Jest to останiec polodowcowy, u którego stóp znajduje się torfowisko stanowiące pozostałości dawnej zatoki Zalewu Wiślanego.

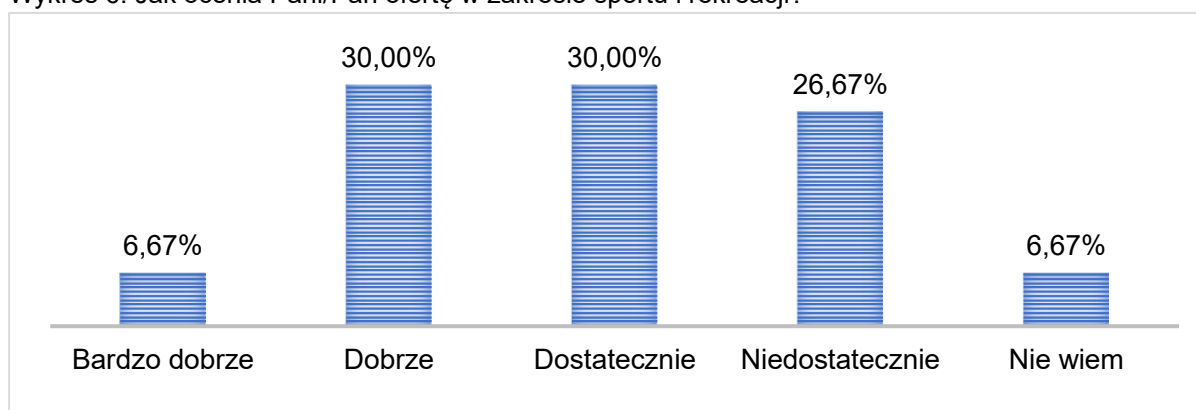
W obrębie wsi Wikrowo znajduje się największa w kraju antropomorficzna depresja 2,43 m p.p.m. powstała z wyrobiska torfu. Corocznie organizowany jest Ogólnopolski Złaz Śladami Powstańców Listopadowych do Fiszewa.

Na bazę sportowo-rekreacyjną w Gminie Gronowo Elbląskie składają się następujące obiekty:

- stadion sportowy w Gronowie Elbląskim,
- sala gimnastyczna i hala sportowa w Gronowie Elbląskim,
- sala gimnastyczna w Jegłowniku,
- siłownia w Gronowie Elbląskim,
- boiska sportowe w Jegłowniku, Jasionnej, Fiszewie, Karczowiskach Górnych,
- siłownie zewnętrzne oraz place zabaw na terenie gminy.
- Wiodącą rolę w krzewieniu kultury fizycznej spełniają:
- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Pomowiec” Gronowo Elbląskie,
- Ludowy Klub Sportowy „Agat” w Jegłowniku,
- Polski Związek Wędkarski, Koło Wędkarskie w Gronowie Elbląskim,
- Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych, Sekcja Gronowo Elbląskie.

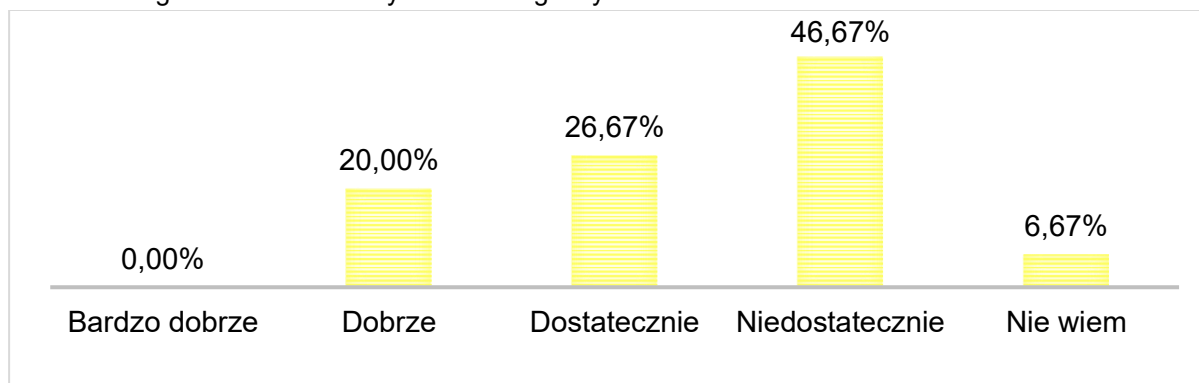
Ofertę w zakresie sportu i rekreacji, 30,00% mieszkańców uczestniczących w badaniu ankietowym oceniło na poziomie dobrym i taka sama liczba ankietowanych oceniła na poziomie dostatecznym. Z kolei, 26,67% uznało, że zasoby w tym zakresie są niedostateczne, natomiast 6,67% przyznało, iż oferta sportu i rekreacji na terenie gminy jest bardzo dobra. Pozostałe 6,67% ankietowanych nie wyraziło swojej opinii.

Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę w zakresie sportu i rekreacji?

Ponadto, 46,67% ankietowanych mieszkańców oceniło niedostatecznie działania gminy w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży. Z kolei, 26,67% przyznało, iż oferta w tym zakresie jest dostateczna, a 20,00% stwierdziło, iż jest dobra. Pozostałe 6,67% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie gminy?

Rynek pracy i gospodarka

Zgodnie z danymi GUS na koniec roku 2024, w Gminie Gronowo Elbląskie w gospodarce narodowej pracowały 1 583 osoby, w tym: 718 kobiet oraz 865 mężczyzn.

Tabela 9. Liczba osób pracujących w latach 2022-2024

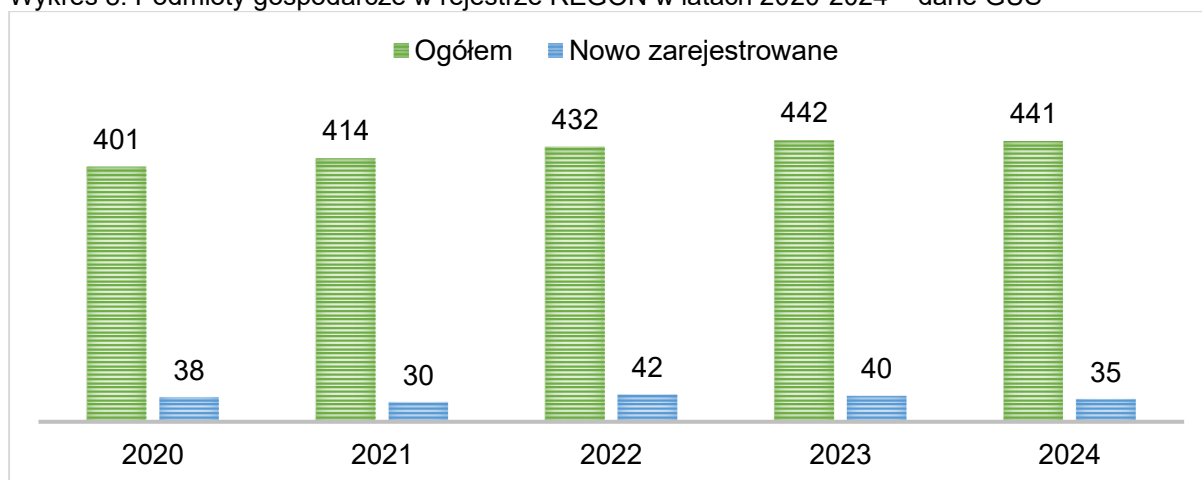
Liczba osób pracujących	
pracujący ogółem	
rok 2022	1 651 osób
rok 2023	1 636 osób
rok 2024	1 583 osoby
pracujące kobiety	
rok 2022	719 kobiet
rok 2023	715 kobiet
rok 2024	718 kobiet
pracujący mężczyźni	
rok 2022	932 mężczyzn
rok 2023	921 mężczyzn
rok 2024	865 mężczyzn

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na Grono Elbląskie to 4,6

W Gminie Gronowo Elbląskie w roku 2024 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 441 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 358 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 35 nowych podmiotów, a 34 podmioty zostały wyrejestrowane. Na przestrzeni lat 2010-2024 najwięcej (60) podmiotów zarejestrowano w roku 2011, a najmniej (30) w roku 2021. W tym samym okresie najwięcej (41) podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2016 roku, najmniej (18) podmiotów wyrejestrowano natomiast w 2021 roku.

Na przestrzeni ostatnich lat zaobserwowano wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych podmiotów w rejestrze REGON.

Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2020-2024 – dane GUS

Mieszkalnictwo oraz stan środowiska

Według danych GUS, zasoby mieszkaniowe Gminy Gronowo Elbląskie na koniec 2024 roku szacowane były na 1 539 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 124 004 m². Jak widać w tabeli, baza mieszkaniowa rośnie z roku na rok, a więc sytuacja mieszkaniowa w gminie sukcesywnie ulega polepszeniu.

Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe

Zasoby mieszkaniowe	2021 rok	2022 rok	2023 rok	2024 rok
mieszkania	1 508	1 520	1 529	1 539
powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	120 514	121 712	122 867	124 004

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Uwarunkowania przyrodnicze, co można stwierdzić na podstawie ruchów migracyjnych ludności, odgrywają coraz większą rolę w decyzjach o lokalizacji miejsca zamieszkania. Środowisko przyrodnicze podlega z jednej strony ogromnej presji inwestycyjnej, z drugiej staje się przedmiotem troski w polityce przestrzennej.

Gmina Gronowo Elbląskie posiada Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2025 – 2028 z perspektywą na lata 2032.

Jakość powietrza

W gminie nie ma dużych zakładów przemysłowych, więc głównym źródłem emisji zanieczyszczeń są indywidualne systemy ogrzewania budynków (piece na węgiel i drewno). Największy problem występuje w okresie jesienno-zimowym, kiedy spalane są paliwa stałe. Zdarzają się także przypadki spalania odpadów w piecach, co dodatkowo zwiększa emisję szkodliwych substancji. • Wprawdzie średnioroczne stężenia pyłów PM10 i PM2,5 mieszczą się w dopuszczalnych normach, ale są powyżej zaleceń WHO, a krótkotrwale mogą przekraczać dopuszczalne poziomy.

Gospodarka wodno-ściekowa

Sieć wodociągowa jest dobrze rozwinięta i obejmuje prawie wszystkich mieszkańców. Gorzej wygląda sytuacja z kanalizacją – znaczna część gospodarstw domowych nadal korzysta z przydomowych szamb, co stwarza ryzyko niekontrolowanego zrzutu ścieków. Oczyszczalnie ścieków działają, ale potrzebne są modernizacje i dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej. Wody powierzchniowe w regionie narażone są na zanieczyszczenia pochodzące z rolnictwa (spływ nawozów sztucznych i gnojowicy).

Gospodarka odpadami

Na terenie gminy funkcjonuje system odbioru odpadów komunalnych – segregacja odpadów jest obowiązkowa. Mimo tego, poziom odzysku i recyklingu nadal nie jest w pełni zadowalający. Problemem są także odpady wielkogabarytowe i niebezpieczne (np. azbest, chemikalia), których mieszkańcy często nie oddają w ramach selektywnej zbiórki. • Nadal zdarzają się „dzikie wysypiska” – zwłaszcza w lasach i na terenach nieużytków.

Zasoby przyrodnicze i bioróżnorodność

Gmina ma walory krajobrazowe i przyrodnicze: tereny rolnicze, łąki, niewielkie kompleksy leśne i cieki wodne. Największe zagrożenia dla przyrody to: intensywna gospodarka rolna, chemizacja rolnictwa (środki ochrony roślin, nawozy), rozbudowa infrastruktury kosztem terenów zielonych.

Hałas i inne uciążliwości

Największym źródłem hałasu jest ruch samochodowy – głównie na drogach wojewódzkich i powiatowych. W niektórych miejscowościach problemem są także maszyny rolnicze i działalność usługowa. Generalnie poziom hałasu nie przekracza drastycznie norm, ale bywa uciążliwy dla mieszkańców terenów przyległych do dróg.

Zasoby ziemi i gleby

Gleby w gminie są dobrej jakości i wykorzystywane przede wszystkim w rolnictwie. Zagrożenia: erozja wodna i wietrzna, zanieczyszczenia punktowe (np. z nieszczelnych szamb), nadmierne stosowanie nawozów sztucznych i pestycydów.

Zmiany klimatu i adaptacja

Gmina doświadcza skutków zmian klimatu: coraz częstsze susze wpływające na rolnictwo, gwałtowne opady deszczu powodujące podtopienia, rosnąca liczba dni upalnych.

Stan środowiska w gminie jest umiarkowanie dobry, ale wymagający dalszych działań w obszarach: poprawy jakości powietrza (likwidacja starych pieców, OZE), rozwoju kanalizacji i oczyszczalni, lepszego systemu gospodarki odpadami, ochrony bioróżnorodności i gleb oraz przygotowania do skutków zmian klimatu.

Organizacje pozarządowe

Widocznym przejawem aktywności społecznej jest funkcjonowanie organizacji pozarządowych, w tym fundacji i stowarzyszeń. Organizacje te są kluczowym ogniwem rozwoju społecznego w skali lokalnej, a jednocześnie przez wspólne działania integrują miejscową społeczność.

Dzięki bliskiej współpracy organizacji samorządowych z mieszkańcami gminy, łatwiej zrozumieć lokalne potrzeby. Można w ten sposób skuteczniej i efektywniej wypełniać nakreślone zadania, które mogą być istotnym ogniwem rozwoju społeczno-gospodarczego.

Lista organizacji pozarządowych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej na terenie Gminy Gronowo Elbląskie:

- 4 Ochotnicze Straże Pożarne,;
- Koło Gospodyń Wiejskich „Żuławianki” w Jegłowniku,
- Koło Gospodyń Wiejskich „Skarby Żuław” w Gronowie Elbląskim,
- Stowarzyszenie „Łączy Nas Kanał Elbląski”,
- Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi "Oleśno - wieś z pomysłem".

DIAGNOZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY GRONOWO ELBLĄSKIE

Na początku badania mieszkańców poproszono o ocenę ważności różnych problemów społecznych w środowisku lokalnym na terenie gminy. Przyjętą w tym pytaniu miarą ważności różnych problemów społecznych była średnia uzyskana w wyniku odpowiedzi respondentów, gdzie waga punktowa wynosiła odpowiednio od 5 przy problemie uważanym za „bardzo istotny” do 1 przy „nieistotnym”.

Poniższa tabela przedstawia skalę ważności poszczególnych problemów wskazaną przez mieszkańców w trakcie badania.

Tabela 11. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie Gminy Gronowo Elbląskie

Problemy społeczne	Średnia ważona problemu
alkoholizm	3,90
narkomania	3,37
wzrost przestępczości	3,23
nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)	3,17
bezrobocie	4,00
ubóstwo	3,73
przemoc	3,66
uzależnienia behawioralne	3,53

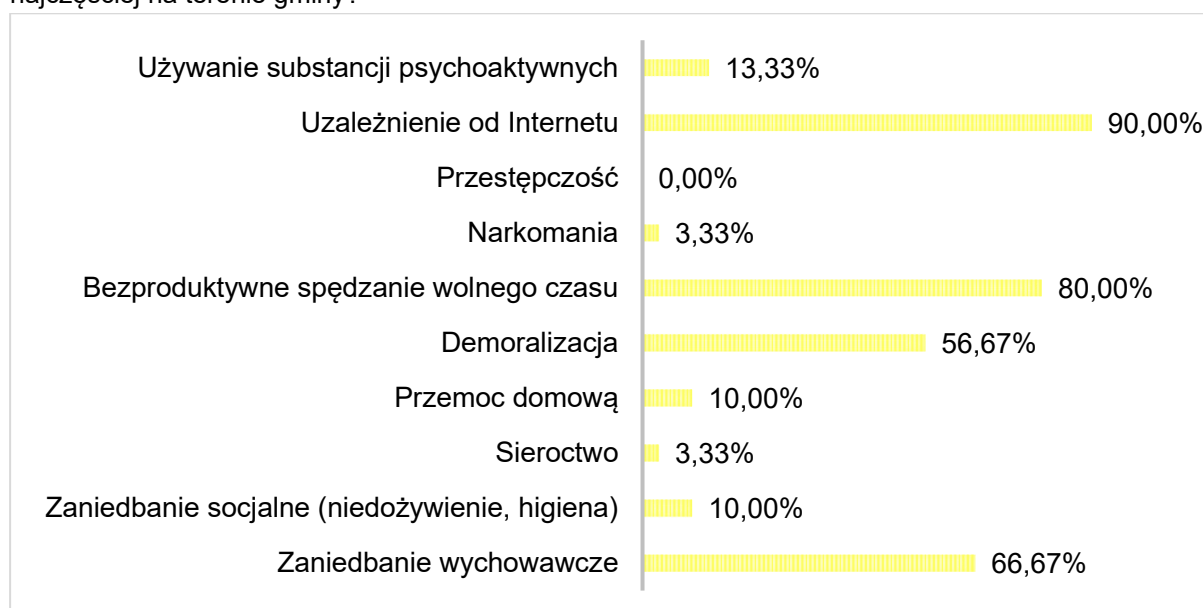
Jak wynika z badań, ankietowani mieszkańcy w hierarchii problemów najwyżej usytuowali bezrobocie, którego ważność została oceniona na poziomie 4,00 czyli problemu istotnego. Pozostałe problemy zostały ocenione na niższych poziomach. Najwyższa pozycja zjawiska bezrobocia jednoznacznie wskazuje priorytetowy kierunek działań, jakie powinien podejmować samorząd terytorialny w ramach rozwiązywania tego problemu. Kolejnymi, zauważalnymi przez mieszkańców problemami na terenie Gminy Gronowo Elbląskie okazał się problem alkoholizmu oraz

ubóstwa. Mieszkańcy mieli również możliwość wskazania innych najistotniejszych problemów w ich otoczeniu. Wśród nich znalazły się m.in. zły stan dróg, brak odpowiedniej komunikacji publicznej, zaniedbanie dzieci, przemoc psychiczna, osoby starsze pozostawione bez opieki przez swoje rodziny oraz zaniedbanie zwierząt, często trzymany na łańcuchach.

Mieszkańcy zostali również zapytani jakie negatywne zjawiska dostrzegają na terenie gminy w odniesieniu do dzieci i młodzieży. Jak wynika z odpowiedzi najbardziej zauważalnym problemem jest uzależnienie od Internetu, wskazane przez 90,00% badanych mieszkańców. Kolejno 80,00% przyznało, iż jest to bezproduktywne spędzanie czasu wolnego, a 66,67% dostrzega zaniedbanie wychowawcze. Następnie 56,67% wskazało na demoralizację, a 13,33% na używanie substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży. Z kolei, 10,00% wskazało na zaniedbanie socjalne (niedożywienie, higiena) oraz przemoc domową. Kolejno 3,33% zaznaczyło narkomanię i taka sama liczba ankietowanych wskazała na sieroctwo.

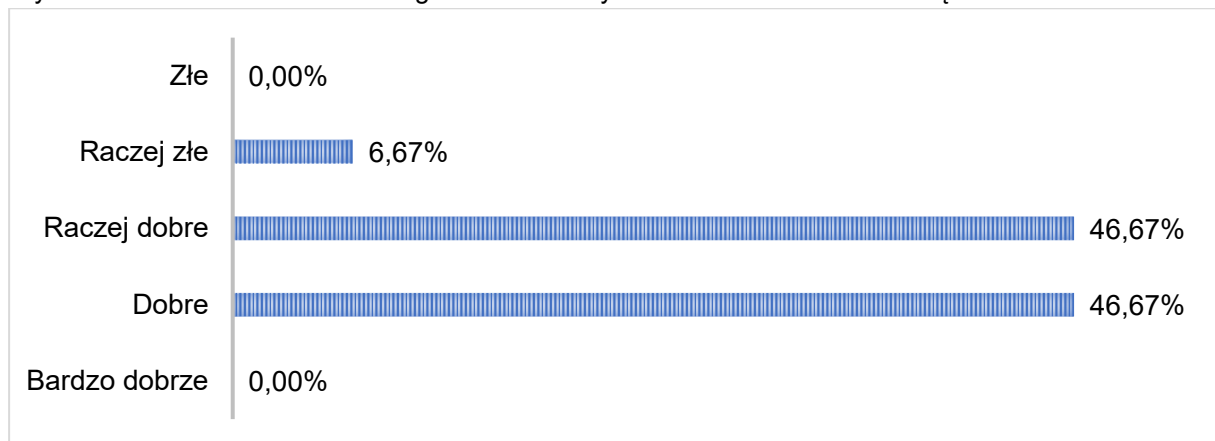
Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd też suma jest większa niż 100%.

Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej na terenie gminy?

Ogólne warunki życia w Gminie Gronowo Elbląskie mieszkańcy najczęściej oceniali jako dobre oraz raczej dobre. Takie odpowiedzi wskazało po 46,67% badanych respondentów. Z kolei, 6,67% przyznało, iż są one raczej złe.

Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w Gminie Gronowo Elbląskie?

Poproszono również mieszkańców o ocenę sytuacji materialnej ich rodziny. I tak, 46,67% oceniło ją na poziomie dobrym. Kolejno 33,33% przyznało, że jest ona przeciętna, ani dobra, ani zła. Następnie 16,67% ankietowanych oceniło ją jako złą, a pozostałe 3,33% stwierdziło, iż jest ona bardzo dobra.

Problemy w obszarze pomocy społecznej

Zgodnie z art. 2. ust. 1. ustawy o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zgodnie z art. 3. w/w ustawy pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, o których mowa w art. 2 ust. 1, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W GRONOWIE ELBLĄSKIM

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim jest jednostką organizacyjną gminy, która realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj. wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka oraz realizacja rządowych programów pomocy społecznej.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim zatrudnionych jest 9 osób.

W roku 2024 zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych świadczących pomoc w formie pracy socjalnej i przeprowadzających wywiady środowiskowe w środowisku zamieszkania, w tym:

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2000 mieszkańców.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim wynika, iż na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała ogólna liczba rodzin korzystających ze świadczeń.

Tabela 12. Osoby korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną	Rok	Liczba
Rodziny korzystające ze świadczeń GOPS	rok 2022	308 rodzin
	rok 2023	255 rodzin
	rok 2024	226 rodzin
Liczba osób w rodzinach	rok 2022	554 osoby
	rok 2023	510 osób
	rok 2024	383 osoby
Rodziny korzystające ze świadczeń z powodu problemów uzależnień (alkoholizm, narkomania, behawioralne)	rok 2022	2 rodziny
	rok 2023	0
	rok 2024	1 rodzina

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

Najczęstszą formą udzielanej pomocy są świadczenia pieniężne i niepieniężne – choć na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała liczba osób korzystających z tego typu pomocy zmalała

Istotną formę wsparcia stanowi także praca socjalna, która jest ważnym zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym. Praca socjalna jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w środowisku. Praca socjalna prowadzona jest z osobami

i rodzinami w celu rozwiązania lub wzmocnienia aktywności, samodzielności życiowej. Prowadzona jest również ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy oraz koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności.

Tabela 13. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych

Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS	Rok	Liczba
świadczenia pieniężne	rok 2022	234 osoby
	rok 2023	224 osoby
	rok 2024	167 osób
świadczenia niepieniężne	rok 2022	74 osoby
	rok 2023	55 osób
	rok 2024	59 osób
pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej	rok 2022	132 osoby
	rok 2023	24 osoby
	rok 2024	17 osób
usługi opiekuńcze	rok 2022	6 osób
	rok 2023	6 osób
	rok 2024	3 osoby
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	rok 2022	10 osób
	rok 2023	13 osób
	rok 2024	16 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez GOPS w Gronowie Elbląskim w 2024 roku było kolejno: ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Tabela 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:

Powody przyznawania pomocy społecznej	Rok	Liczba
niepełnosprawność	rok 2022	54 rodziny
	rok 2023	50 rodzin
	rok 2024	52 rodziny
bezrobocie	rok 2022	80 rodzin
	rok 2023	70 rodzin
	rok 2024	56 rodzin
Osoby dotknięte klęską żywiołową	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
ochrona macierzyństwa	rok 2022	10 rodzin
	rok 2023	7 rodzin
	rok 2024	7 rodzin
ubóstwo	rok 2022	90 rodzin
	rok 2023	63 rodziny
	rok 2024	59 rodzin
bezzradność opiek. wych.	rok 2022	8 rodzin
	rok 2023	3 rodziny
	rok 2024	5 rodzin
długotrwała lub ciężka choroba	rok 2022	66 rodzin
	rok 2023	66 rodzin
	rok 2024	51 rodzin
przemoc domowa	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0

alkoholizm	rok 2022	2 rodziny
	rok 2023	0
	rok 2024	1 rodzina
narkomania	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
bezdomność	rok 2022	9 rodzin
	rok 2023	8 rodzin
	rok 2024	7 rodzin
inne	rok 2022	6 rodzin
	rok 2023	4 rodziny
	rok 2024	3 rodziny

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

W ramach przygotowania dokumentu Strategii przeprowadzono badanie ankietowe wśród pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim, w którym wzięło udział 6 osób. Jak wynika z pozyskanych danych, wśród najważniejszych problemów społecznych, które dotyczą rodziny z terenu Gminy Gronowo Elbląskie pracownicy GOPS najczęściej wymieniali niedostateczny dostęp do poradnictwa psychologiczno- prawnego i bezrobocie, a kolejno ubóstwo, nieporadność życiowa, niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami oraz zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych. Pojawiły się również pojedyncze odpowiedzi wskazujące na bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz alkoholizm.

Z odpowiedzi pracowników GOPS wynika również, iż rodziny z dziećmi najczęściej zgłaszają konflikty ze współmałżonkiem/partnerem, a kolejno bezrobocie, problemy finansowe, uzależnienia dokładniej nieokreślone (uzależnienie dzieci od komputera, uzależnienie od leków, nadużywanie alkoholu/alkoholizm, trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz ubóstwo. Pojawiła się również pojedyncza odpowiedź wskazująca na problemy zdrowotne w rodzinie.

Bezrobocie

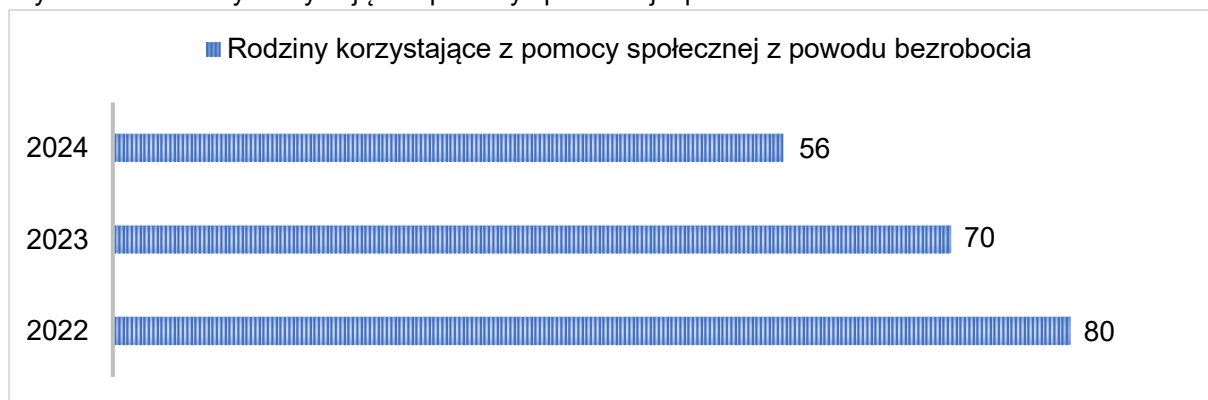
Zgodnie z danymi GUS, w 2024 roku w Gminie Gronowo Elbląskie zarejestrowanych było 131 osób bezrobotnych, w tym: 66 kobiet oraz 65 mężczyzn. Na przestrzeni lat 2020-2024 można zauważyć, iż ogólna liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w Gminie Gronowo Elbląskie zmalała.

Tabela 15. Stan bezrobocia rejestrowanego w latach 2020-2024

Stan bezrobocia	
bezrobotni zarejestrowani ogółem:	
rok 2020	194 osoby
rok 2021	158 osób
rok 2022	150 osób
rok 2023	154 osoby
rok 2024	131 osób
kobiety	
rok 2020	105 kobiet
rok 2021	92 kobiety
rok 2022	80 kobiet
rok 2023	80 kobiet
rok 2024	66 kobiet
mężczyźni	
rok 2020	89 mężczyzn
rok 2021	66 mężczyzn
rok 2022	70 mężczyzn
rok 2023	74 mężczyzn
rok 2024	65 mężczyzn
osoby długotrwale bezrobotne	
rok 2020	95 osób
rok 2021	84 osoby
rok 2022	70 osób
rok 2023	70 osób
rok 2024	75 osób

Zgodnie z danymi GOPS w Gronowie Elbląskim na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia.

Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

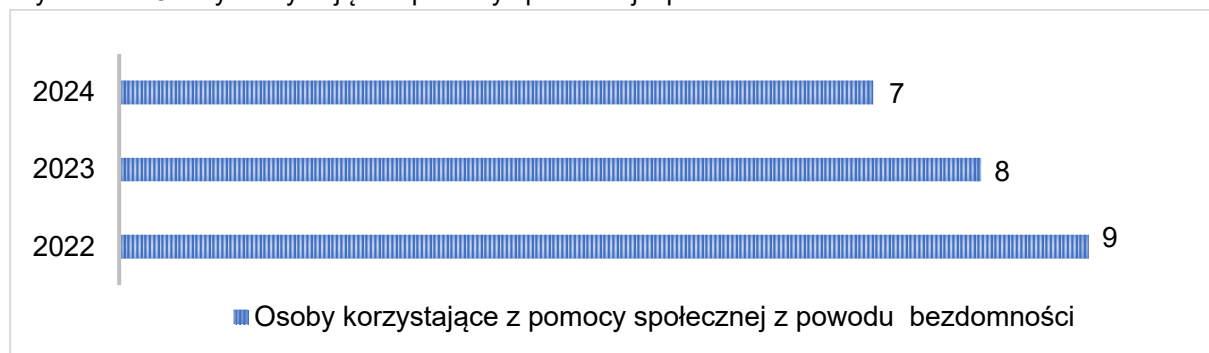
Bezdomność

Zdefiniowanie pojęcia bezdomności niewątpliwie nastrocza badaczom coraz to nowszych problemów. Najogólniej, można ją określić jako względnie trwałą sytuację człowieka pozbawionego dachu nad głową albo nieposiadającego własnego mieszkania².

Bezdomność wydaje się być szczególnie bolesnym zjawiskiem, gdyż człowiek, którego ona dotyczy, pozostając bez dachu nad głową, funkcjonuje bez przestrzeni, w której może się schronić przed trudnymi życiowymi sytuacjami. Osobie, która ma dom, bardzo trudno zrozumieć bezdomnych, a przecież jest ich coraz więcej. Dzisiaj można ich spotkać w każdym mieście; do niedawna zaś stanowili zjawisko charakterystyczne jedynie dla dużych aglomeracji. Jest to swego rodzaju znak czasu.

Zgodnie z danymi GOPS w Gronowie Elbląskim, na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności utrzymuje się na zbliżonym poziomie.

Wykres 12. Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

² Porowski. M, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych

Alkoholizm

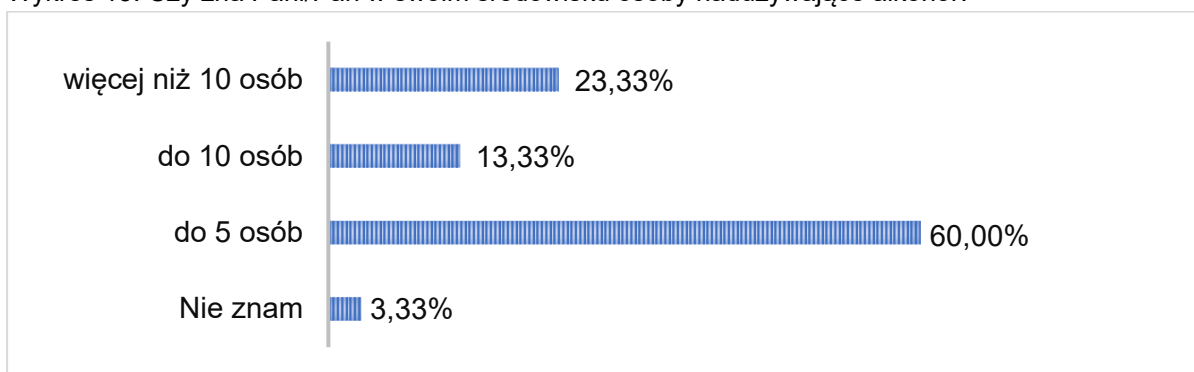
Badania CBOS na rok 2019 pokazują, że ponad połowa Polaków (56%) deklaruje, że pije alkohol okazjonalnie, mniej niż co dziesiąty badany spożywa go często (8%), a co trzeci unika okazji do picia alkoholu lub w ogóle nie bierze go do ust (33%). W stosunku do badania z 2010 roku nieznacznie zmniejszył się odsetek deklarujących częste picie (z 11% do 8%), a nieco więcej ubyło całkowitych abstynentów (z 22% do 16%). Wzrósł więc udział osób spożywających alkohol czasami, z dobrej okazji, ale nie często (z 50% do 56%). Odsetek ten jest obecnie najwyższy, odkąd monitorujemy tę kwestię³.

Dane z przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych wśród mieszkańców z terenu Gminy Gronowo Elbląskie wskazują, iż problem alkoholizmu został usytuowany wysoko w hierarchii problemów społecznych. Dla 36,67% badanych jest to problem zauważalny na terenie Gminy Gronowo Elbląskie, a dla 33,33% alkoholizm to problem bardzo powszechny. Z kolei, 26,67% uważa, że alkoholizm dotyczy nielicznych przypadków, a 3,33% nie miało zdania w tym temacie.

Ponadto, 53,33% uważa, że osoby spożywające alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Co więcej, problem odnotowany został także w odpowiedziach respondentów, gdyż łącznie 96,66% zna osobiście kogoś, kto w ich ocenie nadużywa alkoholu, w tym: 60,00% do 5 takich osób, 13,33% zna do 10 takich osób, a 23,33% więcej niż 10 osób. Pozostali ankietowani, tj. 3,33% (1 osoba) zaprzeczyła posiadaniu takich znajomości.

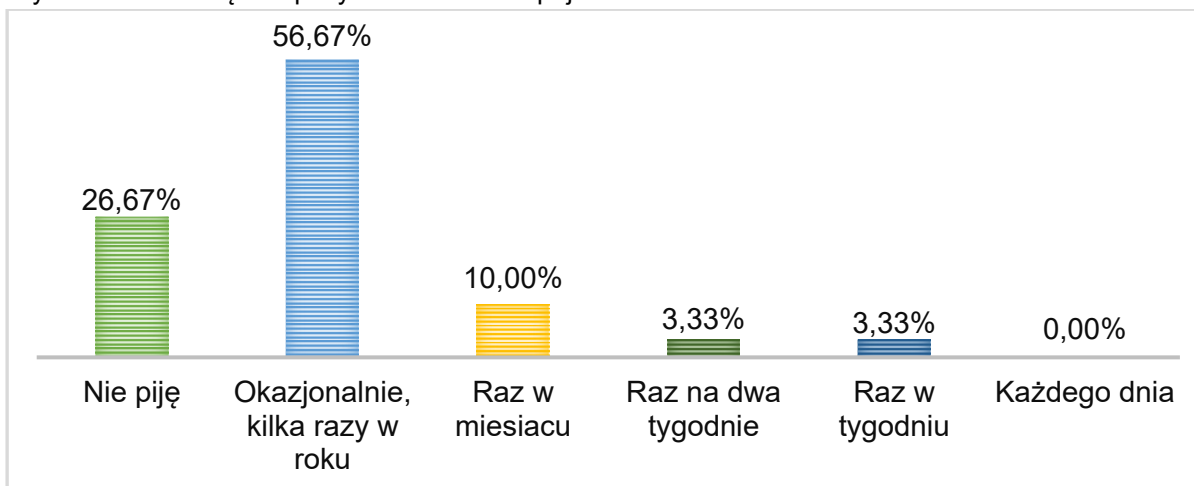
³ CBOS, Konsumpcja alkoholu w Polsce, Warszawa 2019

Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkohol?

Jak wynika z deklaracji badanych mieszkańców z terenu gminy, alkohol jest obecny w ich życiu, lecz częstotliwość jego spożywania jest zazwyczaj okazjonalna. Najlichniesza grupa ankietowanych tj. 56,67% przyznała się do spożywania napojów alkoholowych okazjonalnie, średnio kilka razy w roku. Z kolei, 26,67% zadeklarowało abstynencję, natomiast 10,00% przyznało, iż spożywa alkohol raz w miesiącu. Z kolei, 3,33% przyznało, iż ma to miejsce raz w tygodniu i taka sama liczba respondentów przyznał, że spożywa alkohol raz na dwa tygodnie. Analizując płeć respondenta, zarówno kobiety, jak i mężczyźni deklarowali najczęściej, iż spożywają alkohol okazjonalnie.

Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?

Podkreślić należy, iż 63,34% ankietowanych przyznało, że spotkało się ze zjawiskiem nietrzeźwości wśród kierowców. Nieco niepokojącym jest, iż 33,33% badanych było świadkami spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży, a 20,00% badanych przyznało, że spotkało się z przypadkami sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.

Z pozyskanych danych wynika, iż 40,00% badanych potrafiło samodzielnie wskazać przynajmniej jedną instytucję, która zajmuje się taką pomocą. Odpowiedzi respondentów wskazywały najczęściej na Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punkt Konsultacyjny. Pozostałe 60,00% przyznało, że nie zna żadnej instytucji, udzielającej pomocy osobom uzależnionym. W celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji działających w obszarze profilaktyki, zasadnym wydaje się więc podjęcie działań informacyjnych w tym zakresie.

Akcentowany przez respondentów problem alkoholizmu wskazuje zatem jednoznacznie na priorytetowy kierunek działań, jaki powinien podejmować samorząd w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wobec powyższego, zasadne jest podejmowanie działań w celu eliminowania potencjalnych zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie gminy. Konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym, szkoleniowym, informacyjnym, a także promującym różne formy zdrowego stylu życia.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- konstruuje i opiniuje program, projekty uchwał oraz oferty wpływające w trakcie roku,
- podejmuje działania zmierzające do kierowania osób uzależnionych na leczenie pod nadzorem Sądu,
- sporządza Niebieską Kartę zgłaszającym się osobom doświadczającym przemocy,
- wydaje opinie, postanowienia określone przepisami prawa w sprawach udzielania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbyła 14 posiedzeń, wydając 4 postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych w oparciu o przepisy uchwał Rady Gminy Gronowo Elbląskie. W 2024 roku przeprowadzono, także 2 rozmowy motywacyjne.

Tabela 16. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania GKRPA	Rok	Liczba
posiedzenia GKRPA (ogółem)	rok 2022	11 posiedzeń
	rok 2023	11 posiedzeń
	rok 2024	14 posiedzeń
posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej	rok 2022	8 posiedzenia
	rok 2023	4 posiedzenia
	rok 2024	3 posiedzenia
przeprowadzone rozmowy motywujące	rok 2022	15 rozmów
	rok 2023	10 rozmów
	rok 2024	2 rozmowy
kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	rok 2022	0
	rok 2023	0
	rok 2024	0
wnioski o leczenie odwykowe	rok 2022	7 wniosków
	rok 2023	5 wniosków
	rok 2024	3 wnioski
zlecenia przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	rok 2022	5 zleceń
	rok 2023	4 zlecenia
	rok 2024	3 zlecenia
wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	rok 2022	0
	rok 2023	5 wniosków
	rok 2024	0
postanowienia w sprawie wydania opinii na sprzedaż napojów alkoholowych	rok 2022	4 postanowienia
	rok 2023	1 postanowienie
	rok 2024	4 postanowienia
szkolenia, w których uczestniczyli członkowie komisji	rok 2022	0
	rok 2023	5 szkoleń
	rok 2024	2 szkolenia

Na terenie Gminy Gronowo Elbląskie działa Punkt Konsultacyjny, w którym Psycholog prowadzi spotkania konsultacyjne w zakresie uzależnień i przemocy domowej oraz pomocy psychologicznej.

Z danych przekazanych przez GKRPA wynika, iż liczba osób korzystających z pomocy Punktu była najniższa w 2023 roku.

Tabela 17. Działalność Punktu Konsultacyjnego w Gronowie Elbląskim

Punkt Konsultacyjny	Rok	Liczba
liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu (ogółem)	rok 2022	13 rodzin
	rok 2023	13 rodzin
	rok 2024	12 rodzin
rodziny z problemem alkoholowym	rok 2022	13 rodzin
	rok 2023	13 rodzin
	rok 2024	12 rodzin

Zgodnie z danymi GOPS w Gronowie Elbląskim, na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu pozostaje na zbliżonym poziomie.

Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

Narkomania

Według danych z lat 2018/2019 odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano w Polsce na poziomie 79,9% (badanie z 2018 roku), podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek wyniósł 5,4% (dane dla osób w wieku 15-64 lata)⁴.

Dane pozyskane w trakcie diagnozy zagrożeń społecznych wskazują, iż problem narkomanii to nieliczne przypadki na terenie Gminy Gronowo Elbląskie. Taką odpowiedź zaznaczyło 53,33% badanych mieszkańców. Jednakże dla 26,67% jest to problem zauważalny, a dla 3,33% problem bardzo powszechny na terenie gminy. Pozostałe 3,33% ankietowanych twierdzi, iż taki problem nie istnieje na terenie gminy, a 13,33% nie miało zdania w tym temacie.

Idąc dalej, 50,00% osób zadeklarowało, że nie zna nikogo zażywającego narkotyki, natomiast 46,67% przyznało, że zna do pięciu takich osób, a 3,33% zna więcej niż 10 takich osób. Kolejno, 20,00% badanych mieszkańców przyznało, że zna miejsca, w których można dokonać zakupu narkotyków. Do zażywania narkotyków bądź innych substancji odurzających przyznało się 23,34% tj. 7 osób, twierdząc w większości, iż był to kilkurazowy kontakt.

Zgodnie z danymi GOPS w Gronowie Elbląskim w latach 2022-2024 żadna rodzina nie korzystała z pomocy społecznej z powodu narkomanii.

⁴ Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020, Warszawa 2020

Uzależnienia behawioralne

Nieustanny postęp technologiczny, będący imperatywem o sile nieomal równej postępowi biologicznemu, codziennie zmienia otaczającą nas rzeczywistość, kreując nie tylko nowe możliwości, lecz także wyzwania. (...) Takie zjawiska, jak ogólnoświatowa wymiana informacji, stosowanie elektronicznego podpisu, korzystanie z e-bankowości czy niezwykle popularne portale społecznościowe oraz rozrywkowe, prowadzą do wirtualizacji rzeczywistości i „cyfryzacji” ludzkiego życia.⁵

Wraz ze wzrostem popularności i dostępności nowych technologii wzrasta także lista zagrożeń związana z ich użytkowaniem. Według opublikowanych przez GUS danych z 2017 r. 98,8% gospodarstw domowych z dziećmi wykorzystuje Internet do codziennych aktywności. W zrealizowanych rok wcześniej badaniach „Nastolatki wobec Internetu” (Kamieniecki i in., 2016) również wykazano, że w domu korzysta z niego codziennie ponad 90% nastolatków. Internet stał się nieodłącznym elementem życia młodych ludzi, niezbędnym do nauki i komunikacji. Powszechne korzystanie przez młodzież z tego medium nasuwa pytania o związane z tym zagrożenia. Chociaż dla większości użytkowników Internet faktycznie jest narzędziem pracy, rozrywki i komunikacji, to jednak w przypadku pewnej grupy młodych internautów korzystanie z sieci może wymykać się spod kontroli.

W związku z tym zadano dorosłym mieszkańcom Gminy Gronowo Elbląskie kilka pytań odnośnie zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Najważniejszym problemem wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Gronowo Elbląskie okazał się problem nadmiernego korzystania z telefonu komórkowego. Taką odpowiedź wskazało 50,00% badanych mieszkańców. Kolejno 46,67% mierzy się

⁵ Wasilewski. J, Zarys definicyjny cyberprzestrzeni [w:] „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2013, nr 9

z siecioletizmem, a 33,33% przyznało, że dotyczy ich jedzenieholizm. Pozostałe wyniki przedstawia poniższa tabela.

Tabela 18. Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:

Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:	Tak
uzależnieniem od pracy (pracoholizm)	16,67%
nadmiernym korzystaniem z telefonu komórkowego (fonoholizm)	50,00%
nadmiernym korzystaniem z Internetu	46,67%
nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych	6,67%
hazardem	3,33%
nałogowym kupowaniem rzeczy (zakupoholizm)	13,33%
nadmiernym objadaniem się (jedzenieholizm)	33,33%
obsesyjnym przestrzeganiem jedzenia zdrowej żywności (ortoreksja)	3,33%

Ponadto, 43,33% badanych mieszkańców oceniło na poziomie dostatecznym swoją wiedzę na temat uzależnień behawioralnych. Kolejno 23,33% przyznało, iż jest ona dobra, a 16,67% stwierdziło, że ich wiedza w tym zakresie jest niedostateczna. Następnie 10,00% przyznało, iż posiada bardzo dobrą wiedzę w tym temacie, a 6,67% respondentów nie wiedziało jak ustosunkować się do tak zadanego pytania.

W kontekście przywołanych wyżej wyników badań, zaleca się upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie/dystrybuowanie materiałów informacyjno- edukacyjnych oraz prowadzenie kampanii społecznych.

Problemy osób starszych, niepełnosprawność i długotrwała choroba

Dane demograficzne wskazują na problem starzenia się społeczeństwa na terenie Gminy Gronowo Elbląskie. Zwłaszcza zauważalny jest rosnący wskaźnik obciążenia demograficznego. Przejawia się on wzrostem liczby ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby osób w wieku przedprodukcyjnym. Jak wiadomo osoby starsze są bardziej narażone na choroby, co często prowadzi także do niepełnosprawności. Starość wiąże się z niższą aktywnością i sprawnością fizyczną, a w konsekwencji często z marginalizacją osób starszych jako zbiorowości. Związku z tym postępujący proces starzenia się społeczeństwa, wymusza na władzach samorządowych podejmowanie działań zmierzających do redukcji jego skutków.

Tabela 19. Podział mieszkańców ze względu na wiek

Liczba mieszkańców	
ogółem:	
rok 2020	4 943 osoby
rok 2021	4 881 osób
rok 2022	4 826 osób
rok 2023	4 764 osoby
rok 2024	4 727 osób
osoby w wieku 0-17 lat:	
rok 2020	1 000 osób
rok 2021	988 osób
rok 2022	960 osób
rok 2023	918 osób
rok 2024	848 osób
osoby w wieku 18-59 lat:	
rok 2020	2 388 osób
rok 2021	2 766 osób
rok 2022	2 730 osób
rok 2023	2 693 osoby
rok 2024	2 710 osób

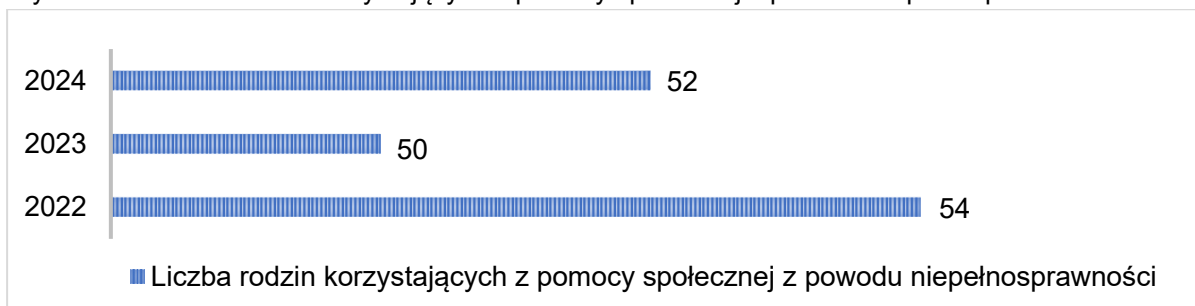
osoby w wieku 60 lat i więcej:	
rok 2020	1 102 osoby
rok 2021	1 127 osób
rok 2022	1 136 osób
rok 2023	1 153 osoby
rok 2024	1 169 osób

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognozy demograficzne (GUS) wskazują na przyspieszenie negatywnych tendencji – do 2030 roku dzieci do 14 roku życia ubędzie nawet o 15,4% (ostatnie dwa lata były szczególnie niekorzystne pod względem ujemnego przyrostu naturalnego), a osób w wieku produkcyjnym o blisko 8,2%; przybędzie za to 20,8% osób po 65 roku życia.

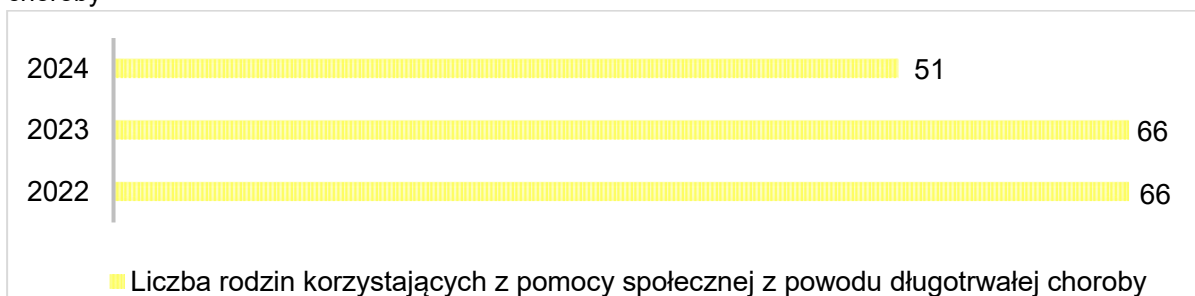
Zgodnie z danymi GOPS w Gronowie Elbląskim, na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności pozostaje na zbliżonym poziomie, natomiast liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby w 2024 roku była najmniejsza.

Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby

Źródło: opracowanie własne na podstawie GOPS w Gronowie Elbląskim

Częstotliwość występowania ciężkich i długotrwałych chorób oraz niepełnosprawności, w tym m.in. w związku ze starzeniem się społeczeństwa, pozwala przypuszczać, że w okresie objętym Strategią liczba osób wymagających wsparcia z tytułu chorób i niepełnosprawności będzie wzrastać.

Działania prowadzone na rzecz seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie Gminy Gronowo Elbląskie:

Program "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" edycja 2026

Gmina Gronowo Elbląskie przystąpiła do realizacji Programu "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością dla Jednostek Samorządu Terytorialnego" edycja 2026. Głównym celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Usługi asystenckie mogą uzupełniać usługi opiekuńcze, nie mogą ich jednak zastępować.

Teleopieka

System przywoławczy działający w domu podopiecznego przez 24h na dobę. W ramach realizowanego programu osoby starsze wyposażone zostały w aparaty telefoniczne i opaski z przyciskiem SOS, który w razie jakiegokolwiek zagrożenia po naciśnięciu powoduje automatyczne uruchomienie połączenia w trybie głośnomówiącym z centrum monitoringu, gdzie operator decyduje o stosownym rodzaju interwencji.

Usługi opiekuńcze

Zgodnie z artykułem 51 ustawy o pomocy społecznej, osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. W 2024 roku z usług opiekuńczych skorzystało 6 osób.

Wolontariat

Wolontariat jest kolejną formą wspierania mieszkańców w potrzebie. Bez większych ograniczeń wolontariuszem może zostać każda osoba, która ukończyła 18 rok życia i ma możliwość do bezinteresownej pomocy osobom potrzebującym. W przypadku osób nieletnich potrzebna jest zgoda rodzica bądź opiekuna. Wolontariusze mogą pomagać osobom starszym, dzieciom i młodzieży uczącej się oraz mniejszościom narodowym.

Usługi świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu dla osób z niepełnosprawnościami:

Osoba niepełnosprawna może być zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako:

- bezrobotny – to osoba, która posiada ustaloną niepełnosprawność, jednak nie jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.
- poszukujący pracy – to osoba, która oprócz ustalonej niepełnosprawności jest uprawniona m.in. do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty socjalnej, zasiłku stałego.

Osoba posiadająca orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub osoba legitymująca się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, która jest zdolna do podjęcia zatrudnienia w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy, posiadająca status „bezrobotnego” może skorzystać ze wszystkich usług urzędu pracy i instrumentów przewidzianych dla osoby bezrobotnej.

Ponadto, osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy:

- szkoleń,
- stażu,
- prac interwencyjnych,

- przygotowania zawodowego dorosłych,
- badań lekarskich lub psychologicznych, o których mowa w art. 2 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- zwrotu kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- finansowania kosztów, o których mowa w art. 45 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- studiów podyplomowych,
- szkoleń na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową,
- bonu na zasiedlenie,
- bonu szkoleniowego,
- bonu stażowego.

Dla osób niepełnosprawnych posiadających status „poszukujących pracy”, a nie pozostających w zatrudnieniu, przewidziane są usługi urzędu pracy i instrumenty finansowane ze środków PFRON. Instrumenty te są adresowane bezpośrednio do osób niepełnosprawnych, jak też do ich pracodawców⁶.

Tabela 20. Instrumenty finansowane ze środków PFRON

Uprawnienia pracodawcy zatrudniającego osobę z orzeczonym stopniem o niepełnosprawności	• Miesięczne dofinansowanie do wynagrodzenia pracownika. • Zwrot kosztów przystosowania stanowiska pracy. • Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy.
---	---

⁶ Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu- informacje dla osób z niepełnosprawnościami

	• Zwrot kosztów szkolenia pracownika. • Zwrot kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy. • Zwolnienie z wpłat na PFRON. • Refundacja części wynagrodzenia lub składek na ubezpieczenia społeczne.
Uprawnienia osoby z orzeczoną stopniem o niepełnosprawności zdolnej do pracy, posiadającej status „bezrobotnego” lub poszukującej pracy	• Pomoc w znalezieniu zatrudnienia (pośrednictwo pracy). • Możliwość nabycia, uzupełnienia, podniesienia kwalifikacji zawodowych oraz zdobycia doświadczenia zawodowego (szkolenia, studia podyplomowe, staż). • Pomoc w wyborze odpowiedniego miejsca pracy przy uwzględnieniu predyspozycji zawodowych i możliwości zdrowotnych oraz wymagań w danym środowisku pracy (doradcy zawodowego).
Osoby niepełnosprawne podejmujące i prowadzące działalność gospodarczą lub rolniczą	• Wsparcie finansowe na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. • Dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego. • Refundacja składek ZUS.

Pracownicy GOPS uczestniczący w badaniu ankietowym wymienili kilka problemów odnoszących się do osób z niepełnosprawnościami, które dostrzegają w trakcie swojej pracy. Wskazano na wykluczenie społeczne, brak miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami, brak Warsztatów Terapii Zajęciowej izolację społeczną, trudności z dostępem do opieki zdrowotnej i leczenia, bariery architektoniczne oraz problemy komunikacyjne, trudności w nawiązywaniu relacji interpersonalnych.

Według 50,00% badanych pracowników GOPS oferta pomocy osobom z niepełnosprawnościami (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) oferowana przez gminę jest wystarczająca. Z kolei, 33,33% miało odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 16,67% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

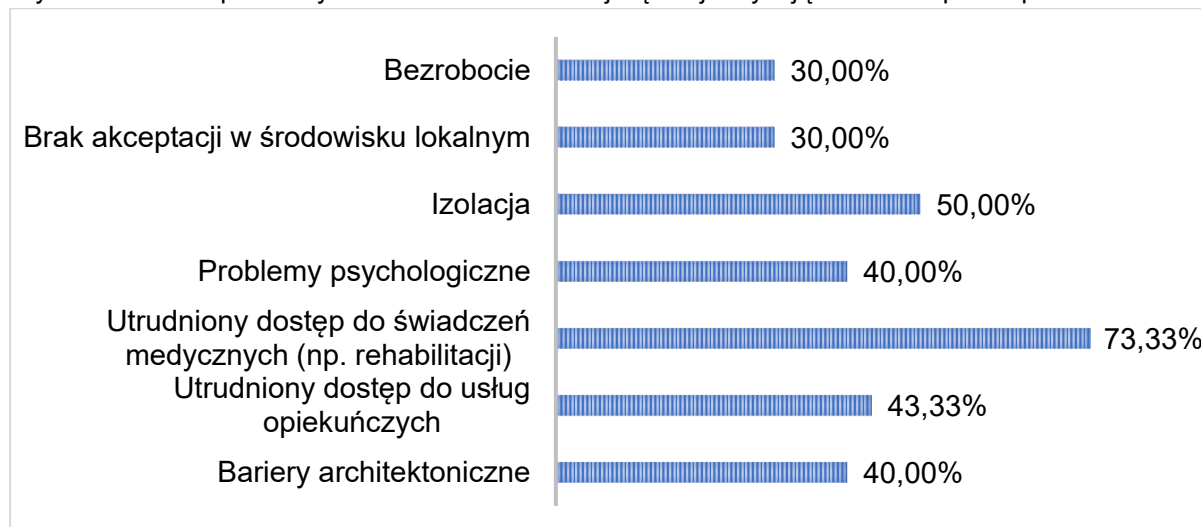
Z kolei wśród problemów dotyczących osób starszych pracownicy GOPS wymieniali najczęściej samotność, brak opieki ze strony rodziny, brak osób wykwalifikowanych do podejmowania opieki nad osobami starszymi, problemy zdrowotne i trudności w dostępie do opieki (brak lekarzy, długie kolejki do specjalistów, trudności w dostępie do rehabilitacji, opieki domowej lub pielęgniarstwa), wykluczenie cyfrowe (trudności z załatwianiem spraw urzędowych online), niewystarczające wsparcie finansowe (niskie emerytury lub renty, które nie pokrywają kosztów utrzymania i leczenia), brak dziennych domów pomocy oraz klubu seniora.

Według 66,66% badanych pracowników GOPS oferta pomocy osobom starszym (opieka, pomoc, wsparcie, usługi opiekuńcze) jest niewystarczająca. Z kolei, 16,67% miało odmienne zdanie w tym temacie. Pozostałe 16,67% nie wyraziło zdania w tym temacie.

W trakcie badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Gronowo Elbląskie wskazano kilka problemów, które ich zdaniem najbardziej dotyczą osoby z niepełnosprawnościami. I tak, 73,33% badanych wskazało na utrudniony dostęp do świadczeń medycznych (np. rehabilitacji), 50,00% na izolację, a 43,33% na utrudniony dostęp do usług opiekuńczych. Następnie, 40,00% zaznaczyło problemy psychologiczne i taka sama liczba ankietowanych wskazała na bariery architektoniczne. Kolejno, 30,00% zaznaczyło brak akceptacji w środowisku

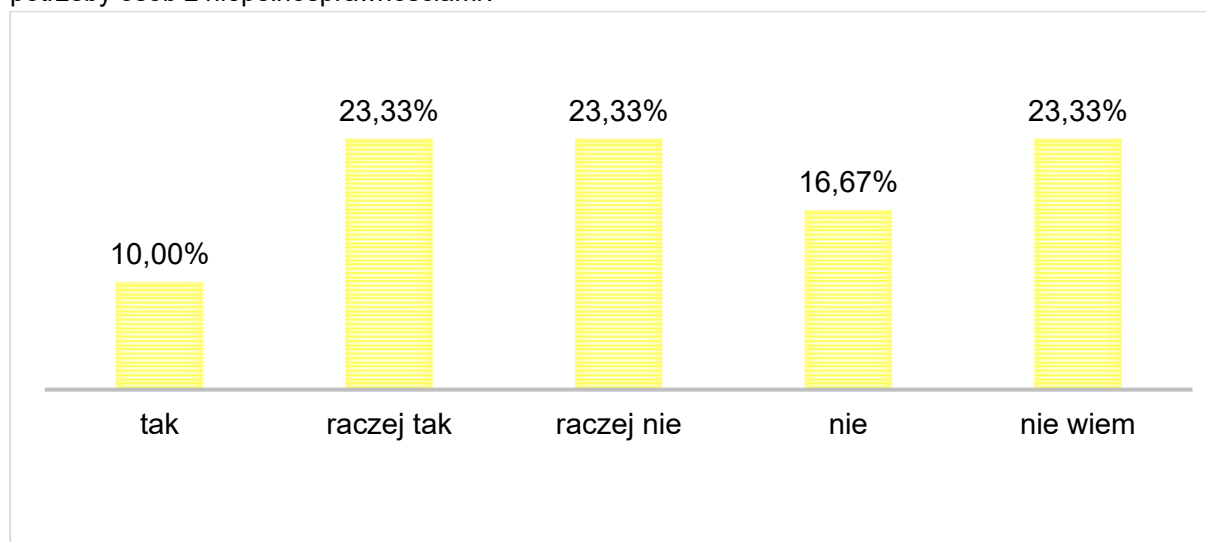
lokalnym, a także bezrobocie. Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd suma jest większa niż 100%.

Wykres 18. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób z niepełnosprawnościami?

Ponadto, łącznie 33,33% badanych mieszkańców przyznało, że działania podejmowane na terenie Gminy Gronowo Elbląskie uwzględniają potrzeb osób z niepełnosprawnościami, a łącznie 40,00% miało przeciwne zdanie w tym temacie. Pozostałe 23,33% nie wyraziło jednoznacznej opinii w tym zakresie.

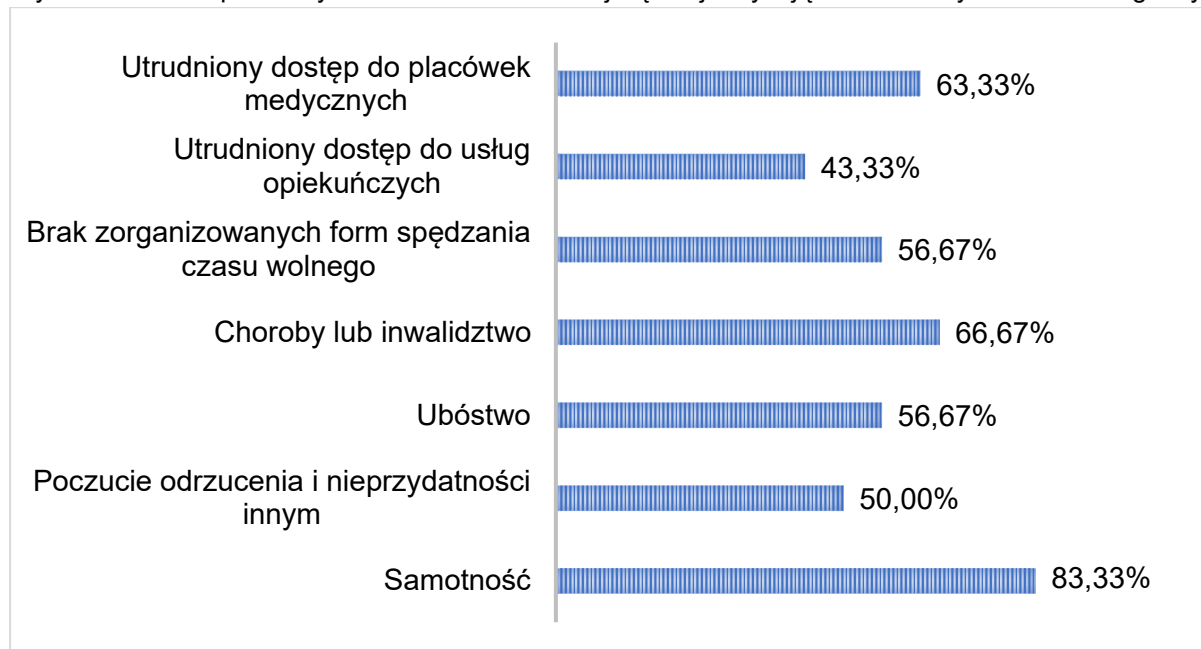
Wykres 19. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?

W trakcie ankietyzacji dorosłych mieszkańców z terenu gminy poruszono także problematykę dotyczącą osób starszych. Wśród kluczowych problemów dotyczących seniorów respondenci wskazywali najczęściej samotność (83,33%), choroby lub inwalidztwo (66,67%) oraz utrudniony dostęp do placówek medycznych (63,33%). Zwrócono również uwagę na brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego oraz ubóstwo (po 56,67%), poczucie odrzucenia i nieprzydatności innym (50,00%), utrudniony dostęp do usług opiekuńczych (43,33%).

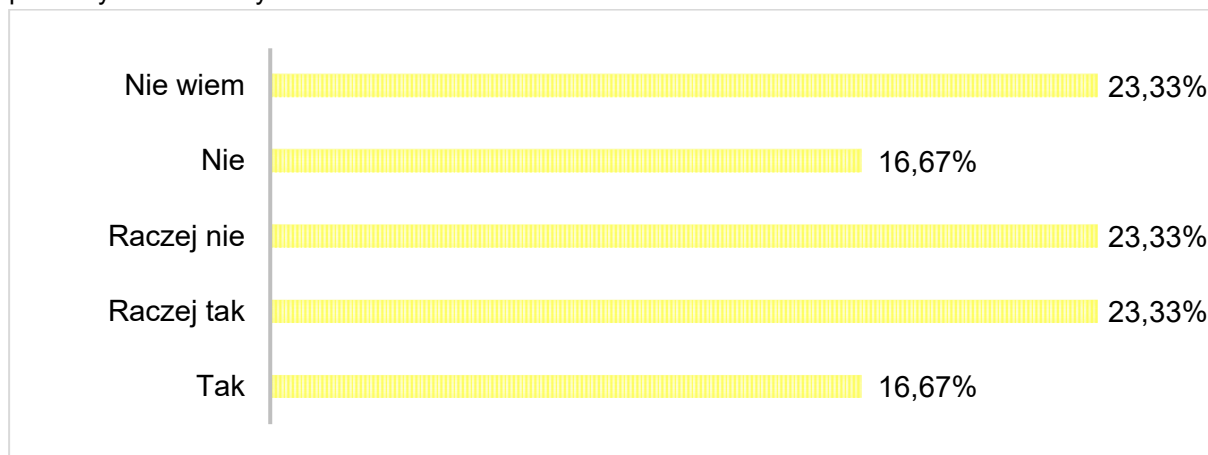
Wykres poniżej przedstawia rozkład poszczególnych odpowiedzi respondentów. Każdy z ankietowanych mógł zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi, stąd suma jest większa niż 100%.

Wykres 20. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych na terenie gminy?

Ponadto, łącznie 40,00% ankietowanych przyznało, że działania podejmowane na terenie Gminy Gronowo Elbląskie uwzględniają potrzeby osób starszych. Z kolei, łącznie 36,66% wyraziło zdanie przeciwne w tym temacie. Pozostałe 23,33% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi w tym zakresie.

Wykres 21. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?

Ubóstwo

Ubóstwo jest jednym z najważniejszych i najbardziej złożonych problemów społecznych. Jest też ściśle powiązane z zagadnieniami marginalizacji i wykluczenia społecznego. Ubóstwo gospodarstw domowych w sposób szczególny uderza w wychowujące się w nich dzieci, ponieważ ogranicza i zagraża ich prawidłowemu rozwojowi i socjalizacji. Ubóstwo staje się poważnym problemem społecznym wtedy, gdy dotyczy znacznej części społeczeństwa. Skutki biedy nie rozciągają się jedynie na jednostki nią doświadczone, ale również - zwłaszcza w sytuacji jej trwałości i pokaźnego zasięgu - na resztę społeczeństwa, w tym również na tę dobrze sytuowaną pod względem materialnym. Rodzi ona bowiem wiele niekorzystnych zjawisk, począwszy od degradacji biologicznej i społecznej ubogich oraz ich rodzin, a skończywszy na zachowaniach patologicznych takich jak np. alkoholizm, narkomania oraz przestępczość.

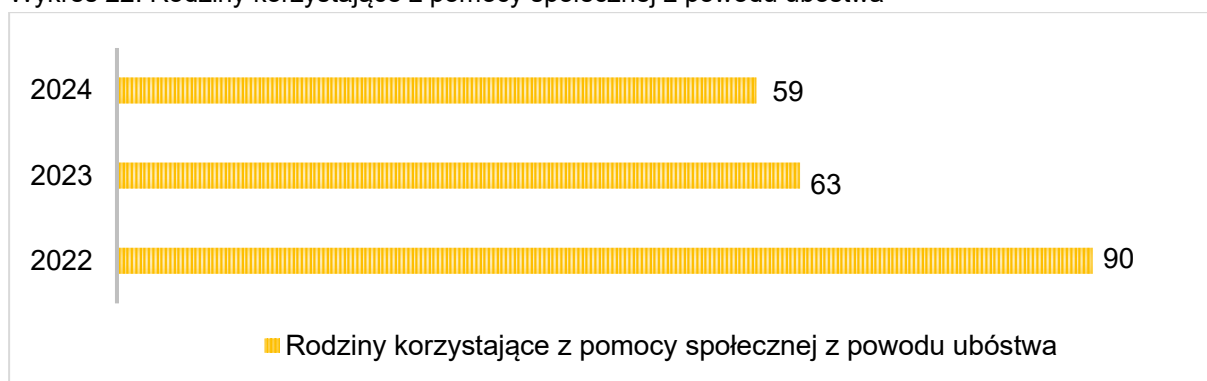
Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera w swojej treści wyjaśnienia pojęcia ubóstwa. Wywnioskować można z niej, że ubóstwem jest posiadanie dochodu uprawniającego do otrzymania pomocy społecznej, a zatem każda rodzina, w której dochód na osobę nie przekracza określonego kryterium dochodowego oraz każda osoba samotnie gospodarująca, której dochód nie przekracza określonego kryterium dochodowego, żyją w ubóstwie.

Aby jednak uzyskać pomoc społeczną, oprócz ubóstwa w sytuacji życiowej wnioskodawcy musi wystąpić również co najmniej jedna z następujących okoliczności: sieroctwo, bezdomność, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, przemoc w rodzinie, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, trudność w integracji cudzoziemców, trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego, alkoholizm lub narkomania, zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna lub inne okoliczności.

W ramach współpracy z Bankiem Żywności w Elblągu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus- Podprogram 2023, którego celem było zapewnienie najuboższym mieszkańcom pomocy żywnościowej oraz uczestnictwa w działaniach w ramach środków towarzyszących w okresie maj-grudzień 2024r. Pomoc żywnościową otrzymało 418 osób, wydano 2055 paczek żywnościowych. W ramach Podprogramu zrealizowano 12 zajęć warsztatowych w których wzięło udział 83 mieszkańców.

Zgodnie z danymi GOPS w Gronowie Elbląskim, na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa.

Wykres 22. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko poznaje właściwe wartości i przygotowuje się do pełnienia ról społecznych. Niestety w dzisiejszych trudnych czasach rodzina narażona jest na szereg negatywnych zjawisk, które wpływają w większym lub mniejszym stopniu na jej dezorganizację. Wzrost bezdomności, zakresu ubóstwa społecznego oraz patologii społecznej stwarza zagrożenie dla funkcjonalności rodziny. Co za tym idzie, dysfunkcyjny dom rodzinny stanowi źródło frustracji, co w konsekwencji może zaburzać jego rozwój biopsychiczny i społeczny. Dysfunkcyjność w tym aspekcie może obejmować niepowodzenia w realizacji zadań wychowawczych, kryzys małżeński oraz niepowodzenia związane z niezaspokajaniem potrzeb dziecka⁷.

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania dziecka do życia w społeczeństwie. Rodzina jednak nie zawsze prawidłowo wykonuje powyższe zadania, przepisy ustawy o pomocy społecznej wskazują zwłaszcza na rodziny niepełne i wielodzietne. Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo-wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób.

⁷ Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013

Działania podejmowane w stosunku do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to główne założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, a także ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z wymienionymi ustawami na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek wspierania rodzin. Rodziny biologiczne, w tym również rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, wspierane są w celu wzmocnienia lub przywrócenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim realizując zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oferuje wsparcie asystenta rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest wspomaganie rodzin, w których pojawiły się problemy wychowawcze. Praca asystenta z rodziną polega na wspieraniu rodzin niezaradnych życiowo, dotkniętych ubóstwem, bezrobociem, uzależnieniami, którym grozi odebranie dzieci. W 2024 roku wsparciem asystenta rodziny objętych było 10 rodzin.

W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskimi współfinansował pobyt w pieczy zastępczej 17 dzieci z terenu Gminy Gronowo Elbląskie.

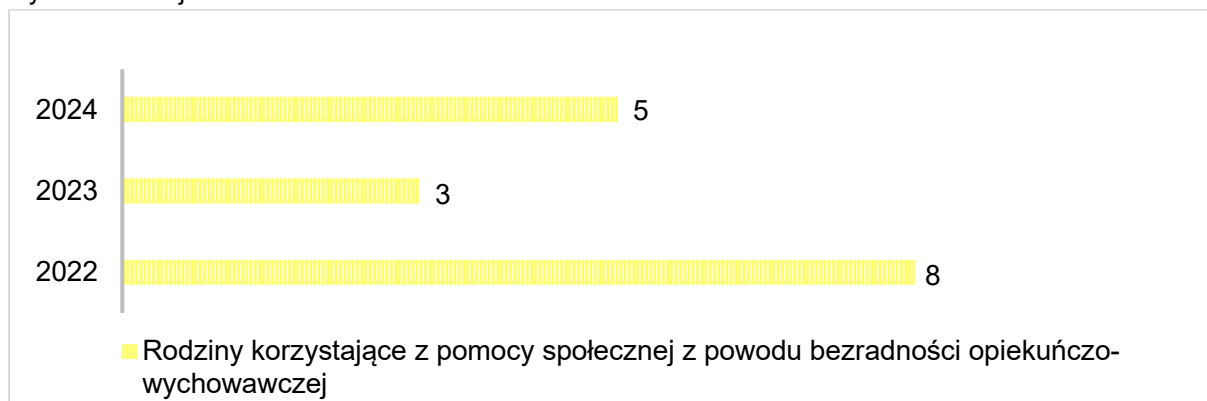
Z przedstawionych danych przez GOPS w Gronowie Elbląskim wynika, iż na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny utrzymuje się na takim samym poziomie.

Tabela 21. Analiza pomocy udzielonej w formie wsparcia asystenta w latach 2022-2024

Wyszczególnienie	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba asystentów rodziny	1	1	1
Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	10	10	10

Analizując szczegółowe dane GOPS w Gronowie Elbląskim z trzech ostatnich lat można zauważyć, iż w 2022 roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej była największa.

Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Gronowie Elbląskim

Odpowiedzi pozyskane w trakcie ankietyzacji przeprowadzonej wśród pracowników GOPS wskazują, iż przyczyną bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest najczęściej niski poziom umiejętności wychowawczych, a kolejno niepełna rodzina oraz uzależnienia. Pojedyncze odpowiedzi wskazywały również na ubóstwo i niskie dochody.

Przemoc domowa

Pojęcie przemocy domowej jest bardzo obszerne i obejmuje wiele płaszczyzn. Jedną z definicji przemocy podaje ustawa z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W świetle przepisu art. 2 ust. 1 o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domową należy rozumieć jako: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków, finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy rozumieć:

- małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

- małoletniego,

- wobec których stosowana jest przemoc domowa⁸.

Rodzaje przemocy:

- fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej,
- psychiczna - naruszenie godności osobistej,
- seksualna - naruszenie intymności,
- ekonomiczna - naruszenie własności,
- zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

Wszystkie powyższe formy przemocy wzajemnie się uzupełniają i przenikają, a każda z nich powoduje określone szkody na zdrowiu fizycznym oraz psychicznym, wywołując cierpienie i krzywdy moralne u osób, które ich doznają. Stosowanie przemocy prowadzi w konsekwencji do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji oraz chorób związanych ze stresem. Szczególnie drastyczne skutki zauważa się u dzieci, gdyż krzywdzenie może zaburzyć ich funkcjonowanie we wszystkich dziedzinach życia. Należy pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy domowej. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na siebie) różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Można mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy domowej, ale nie można stwierdzić, że są jej przyczyną.

⁸ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej

Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Gronowo Elbląskie

Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów. Ponadto do Zespołu należy:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Gronowo Elbląskie w latach 2022-2024:

Analizując dane przekazane przez GOPS w Gronowie Elbląskim można zauważyć, iż na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych pozostaje na zbliżonym poziomie.

Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego:

- rok 2022: 9 posiedzeń,
- rok 2023: 11 posiedzeń,
- rok 2024: 12 posiedzeń.

Liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 7 grup diagnostyczno-pomocowych,
- rok 2023: 8 grup diagnostyczno-pomocowych,
- rok 2024: 6 grup diagnostyczno-pomocowych.

Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 12 posiedzeń,
- rok 2023: 15 posiedzeń,
- rok 2024: 12 posiedzeń.

Liczba rodzin objętych pomocą grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 7 rodzin,
- rok 2023: 7 rodzin,
- rok 2024: 6 rodzin.

Liczba osób objętych pomocą (ogółem):

- rok 2022: 11 osób,
- rok 2023: 21 osób,
- rok 2024: 19 osób.

Liczba kobiet objętych pomocą:

- rok 2022: 6 kobiet,
- rok 2023: 7 kobiet,
- rok 2024: 6 kobiet.

Liczba mężczyzn objętych pomocą:

- rok 2022: 2 mężczyzn,
- rok 2023: 1 mężczyzna,
- rok 2024: 1 mężczyzna.

Liczba dzieci objętych pomocą:

- rok 2022: 3 dzieci,
- rok 2023: 13 dzieci,
- rok 2024: 11 dzieci.

Procedura „Niebieskie Karty” w latach 2022-2024:

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty” na przestrzeni ostatnich trzech lat pozostaje na zbliżonym poziomie.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-A” przez pracowników socjalnych wszczynających procedurę:

- rok 2022: 1 formularz,
- rok 2023: 0,
- rok 2024: 1 formularz.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-C” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 7 formularzy,
- rok 2023: 7 formularzy,
- rok 2024: 6 formularzy.

Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta-D” przez członków Zespołu Interdyscyplinarnego/grup diagnostyczno-pomocowych:

- rok 2022: 7 formularzy,
- rok 2023: 7 formularzy,
- rok 2024: 6 formularzy.

Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”:

- rok 2022: 7 rodzin,
- rok 2023: 7 rodzin,
- rok 2024: 6 rodzin.

Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku:

- rok 2022: 7 rodzin,
- rok 2023: 7 rodzin,
- rok 2024: 6 rodzin.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ogółem:

- rok 2022: 2 zakończone procedury,
- rok 2023: 3 zakończone procedury,
- rok 2024: 5 zakończonych procedur.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy domowej:

- rok 2022: 1 zakończona procedura,
- rok 2023: 3 zakończone procedury,
- rok 2024: 4 zakończone procedury.

Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” po rozstrzygnięciu o braku zasadności podejmowania działań:

- rok 2022: 1 zakończona procedura,
- rok 2023: 0,
- rok 2024: 1 zakończona procedura.

Tabela 22. W związku z procedurą „Niebieska Karta”

W związku z procedurą „Niebieska Karta”		
Wpłynęło ogółem:	Rok 2022	7
	Rok 2023	7
	Rok 2024	6
Wpłynęło z Ośrodka Pomocy Społecznej	Rok 2021	1
	Rok 2022	0
	Rok 2023	1
Wpłynęło z Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Rok 2021	0
	Rok 2023	0
	Rok 2023	0
Wpłynęło z Placówek Służby Zdrowia	Rok 2021	0
	Rok 2022	0
	Rok 2023	0
Wpłynęło z Policji	Rok 2021	6
	Rok 2022	5
	Rok 2023	5
Wpłynęło z placówek oświatowych	Rok 2021	0
	Rok 2022	2
	Rok 2023	1
Wpłynęło z innego ośrodka pomocy społecznej	Rok 2021	0
	Rok 2022	0
	Rok 2023	0

Tabela 23. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową

Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową	2022 rok	2023 rok	2024 rok
Liczba osób dotkniętych przemocą domową ogółem, w tym:	14	21	14
kobiety	6	7	5
mężczyźni	2	1	1
dzieci	6	13	8
Liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa ogółem, w tym:	12	6	9
psychologicznego	0	1	3
socjalnego	12	6	6

Tabela 24. Liczba szkoleń

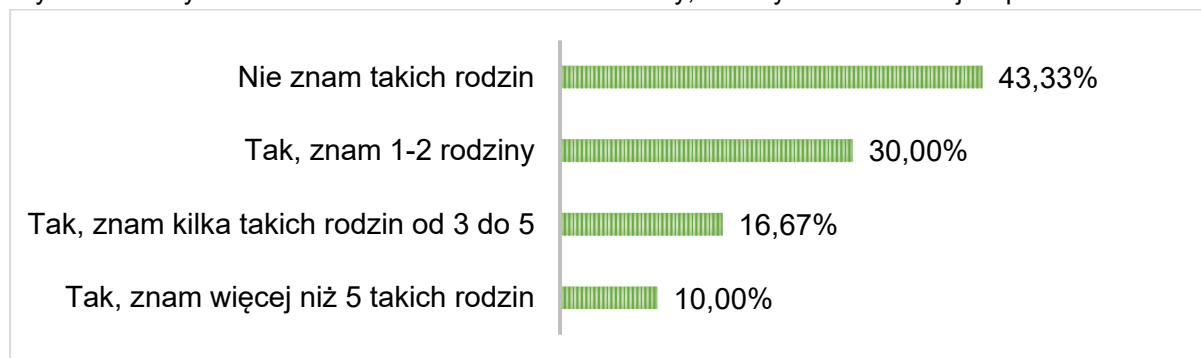
Liczba szkoleń dla pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej	2022	2023	2024
	2	5	4

Liczba wniosków skierowanych do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z przemocą domową, w której występuje problem uzależnienia od alkoholu.

- rok 2022: 1 wniosek,
- rok 2023: 1 wniosek,
- rok 2024: 2 wnioski.

Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego wśród mieszkańców, 30,00% zna 1-2 rodziny, w których stosowana jest przemoc, 16,67% zna od 3 do 5 takich rodzin, a 10,00% zna więcej niż 5 takich rodzin. Pozostałe 43,33% badanych przyznało, że w ogóle nie zna takich rodzin.

Wykres 24. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc?

Respondenci zostali również zapytani czy kiedykolwiek sami doświadczyli przemocy domowej. Zdecydowana większość badanych tj. 73,33% zaprzeczyło by takie zdarzenia miały miejsce. Pozostałe 26,67% potwierdziło natomiast, że doświadczyło przemocy domowej, a osobą stosującą przemoc był najczęściej ojciec i mąż.

Jak wynika z pozyskanych danych, zdecydowana większość mieszkańców nie popiera stosowania kar fizycznych i surowego traktowania dzieci, gdyż 66,67% badanych wyraziło zdanie, że tego typu kary zdecydowanie nie stanowią dobrej metody wychowawczej. Kolejno 16,67% stwierdziło, że stosowanie kar cielesnych jest dopuszczalne w sytuacji kiedy inne metody zawodzą, a 6,67% uznało, że rodzic może karać własne dziecko w dowolny sposób. Pozostałe 10,00% ankietowanych nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi.

Ostatnie pytanie w tej części dotyczyło znajomości instytucji, które świadczą pomoc dla osób dotkniętych problemem przemocy domowej na terenie gminy. Pozyskane dane wskazują, iż 33,33% ankietowanych zna instytucje pomocowe w swoim środowisku, a wśród najczęściej wymienianych znalazły się: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Policja. Pozostałe 66,67% respondentów przyznało się do braku wiedzy w tym zakresie.

PODSUMOWANIE

Opracowanie diagnozy demograficzno-społecznej w procesie tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, jest etapem koniecznym i niezbędnym. Na jej podstawie wyznacza się cele strategiczne, cele operacyjne, jak również kierunki skutecznych, długofalowych działań strategicznych, służących rozwiązywaniu zdiagnozowanych problemów społecznych.

Problemy społeczne zostały przeanalizowane na podstawie danych gromadzonych przez GUS, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim, Policję, Zespół Interdyscyplinarny, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz danych pozyskanych w wyniku ankiety dotyczącej lokalnych zagrożeń społecznych, przeprowadzonej w okresie wrzesień 2025 roku.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim wynika, iż na przestrzeni lat 2022-2024 zmalała ogólna liczba rodzin korzystających ze świadczeń GOPS.

Przeprowadzona w oparciu o dane z GOPS analiza problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy wskazała, że w 2024 roku były to najczęściej osoby i rodziny borykające ubóstwem, bezrobociem oraz niepełnosprawnością.

Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Gronowo Elbląskie w 2024 roku to 131 osób (w tym 66 kobiet i 65 mężczyzn).

Struktura wiekowa mieszkańców z terenu Gminy Gronowo Elbląskie wyraźnie wskazuje na cechy społeczeństwa starzejącego się. Niekorzystne perspektywy związane z migracjami - zwłaszcza ludzi młodych, jak również niekorzystne zmiany w obszarze wartości rodzinnych, co skutkuje niejednokrotnie rozpadem rodziny często wielopokoleniowej. Obserwowane zmiany mają również związek ze zmieniającą się strukturą i funkcjami rodziny. Rodziny, coraz częściej nie są w stanie tak jak do tej pory, zapewnić wystarczającej i odpowiedniej do potrzeb opieki seniorom czy przewlekle chorym członkom rodziny, w miejscu zamieszkania. Podsumowując, należy

się spodziewać, że w obliczu zmian demograficznych, polityka społeczna będzie musiała sprostać licznym wyzwaniom.

Ponadto, zarówno pracownicy GOPS oraz ankietowani mieszkańcy dostrzegają wiele problemów z którymi mierzą się w lokalnej społeczności seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami. Wśród najczęściej wymienianych znalazły się problemy tj.: samotność, izolacja, choroby lub inwalidztwo, niskie dochody, bariery architektoniczne, ubóstwo, bezrobocie oraz utrudniony dostęp do świadczeń medycznych, w tym do rehabilitacji.

Dane z przeprowadzonej diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych wśród mieszkańców z terenu Gminy Gronowo Elbląskie wskazują, iż problem bezrobocia został usytuowany najniżej w hierarchii problemów społecznych. Jego ważność została oceniona na poziomie 4,00. Kolejnymi, zauważalnymi przez mieszkańców problemami na terenie Gminy Gronowo Elbląskie okazał się problem alkoholizmu oraz ubóstwa.

Dla 36,67% badanych alkoholizm jest problemem zauważalnym na terenie Gminy Gronowo Elbląskie, a dla 33,33% alkoholizm to problem bardzo powszechny. Opinie respondentów pozyskane w trakcie ankietyzacji wskazują, że zasadne będzie podjęcie działań profilaktycznych w celu zwiększania świadomości mieszkańców na temat alkoholizmu.

Badani mieszkańcy najlepiej ocenili ofertę edukacyjną szkół z terenu Gminy Gronowo Elbląskie, natomiast najbardziej niezadowoleni są z oferty opieki zdrowotnej oraz z działań podejmowanych w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Warto zaznaczyć, iż zdecydowana większość badanych mieszkańców oceniła pozytywnie warunki życia na terenie Gminy Gronowo Elbląskie.

ANALIZA MOCNYCH ORAZ SŁABYCH STRON, SZANS I ZAGROŻEŃ

Analiza SWOT jest efektywną metodą pozwalającą na identyfikację słabych i silnych stron sfery społecznej Gminy Gronowo Elbląskie oraz szans i zagrożeń, jakie przed nią stoją.

Analiza SWOT składa się z czterech grup czynników:

- mocnych stron (z ang. strengths) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony sfery społecznej i które należycie wykorzystane sprzyjać będą jej rozwojowi;
- słabych stron (z ang. weaknesses) - uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony sfery społecznej i które nie wyeliminowane stanowią barierę jej rozwoju;
- szans (z ang. opportunities) - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności gminy, ale przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, mogą sprzyjać rozwojowi sfery społecznej w Gminie Gronowo Elbląskie;
- zagrożeń (z ang. threats) - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności lokalnej, ale które mogą stanowić zagrożenia dla jej rozwoju.

Analiza SWOT jest użytecznym instrumentem pozwalającym na wielowymiarową ocenę aktualnego stanu sfery społecznej Gminy Gronowo Elbląskie oraz stanowi adekwatny punkt wyjścia do definiowania pożądanych kierunków rozwoju. W ten sposób przedmiotowa analiza ujawnia również obszary wymagające poprawy w funkcjonowaniu gminy, a także wskazuje na niezbędne działania, których podjęcie pomoże osiągnąć ustalone cele strategiczne oraz cele operacyjne.

W analizie SWOT dla Gminy Gronowo Elbląskie uwzględniono sześć kluczowych obszarów tj.:

- ochrona zdrowia,
- pomoc społeczna,

- rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii, uzależnień behawioralnych oraz przemocy w rodzinie,
- rynek pracy,
- edukacja,
- problemy osób starszych i niepełnosprawność.

OCHRONA ZDROWIA	
Mocne strony	
• Relatywnie dobry dostęp do podstawowej opieki medycznej – działalność Ośrodka Zdrowia "Markusy" w Gronowie Elbląskim. • Działalność 1 ogólnodostępnej apteki na terenie Gminy Gronowo Elbląskie, • Działania profilaktyczne i programy zdrowotne.	
Słabe strony	
• Niedostatecznie oceniana przez mieszkańców oferta gminy w zakresie opieki zdrowotnej. • Brak opieki całodobowej na terenie gminy. • Brak apteki czynnej całodobowo na terenie gminy. • Problemy systemu służby zdrowia - długie kolejki do lekarzy. • Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz rehabilitacji. • Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia.	
Szanse	
• Wdrażanie unijnych standardów opieki zdrowotnej. • Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie dostępności opieki medycznej dla mieszkańców. • Dofinansowanie zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej. • Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze zdrowia.	
Zagrożenia	
• Wyjazdy lekarzy specjalistów za granicę. • Brak zainteresowania profilaktyką i promocją zdrowia ze strony mieszkańców. • Zapaść służby zdrowia.	

POMOC SPOŁECZNA	
Mocne strony	
• Działalność o Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim. • Współpraca podmiotów realizujących zadania wspomagające pracę GOPS. • Zaangażowanie pracowników GOPS w działalność na rzecz problematyki społecznej. • Sprawny system udzielania świadczeń socjalnych. • Praca Asystenta Rodziny. • Pomoc psychologiczno-pedagogiczna. • Wolontariat międzypokoleniowy.	
Słabe strony	
• Brak strony internetowej GOPS. • Nowe zadania ustawowe nakładane na GOPS. • Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji. • Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową. • Bierność klientów pomocy społecznej.	
Szanse	
• Malejąca liczba rodzin i osób korzystających z pomocy GOPS. • Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie pomocy społecznej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach. • Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin. • Efektywna praca socjalna.	
Zagrożenia	
• Natłok obowiązków, co ogranicza możliwości realizowania pracy w terenie z rodzinami. • Powiększanie się dysfunkcji rodzinnych. • Dalsze ubożenie społeczeństwa, powodujące wzrost zapotrzebowania na lokale socjalne.	

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOMANII, UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH ORAZ PROBLEMU PRZEMOCY

Mocne strony

- Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Działalność Punktu Konsultacyjnego.
- Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego.
- Dostęp do stałych środków finansowych na profilaktykę.
- Zapewnienie dostępu do pomocy psychologicznej rodzinom dotkniętym problemami wszelkich uzależnień oraz problemem przemocy domowej.
- Prowadzenie działań w obszarze profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem działalności profilaktycznej wśród dzieci szkolnych i młodzieży poprzez organizację m.in. różnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci.
- Zaangażowanie placówek oświatowych w działania profilaktyczne, informacyjne i edukacyjne w obszarze uzależnień oraz przemocy wśród dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- Brak przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Wysoki odsetek znajomości osób w środowisku lokalnym nadużywających alkoholu (dane pozyskane w trakcie badania ankietowego wskazują, że 96,66% ankietowanych mieszkańców zna osoby nadużywające alkoholu).
- Występowanie zjawiska nietrzeźwości wśród kierowców (63,34% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim (20,00% badanych mieszkańców potwierdziło takie przypadki).
- Występowanie problemu narkomanii.
- Zazywanie substancji psychoaktywnych typu narkotyki 23,34% badanych mieszkańców przyznało się do zazywania narkotyków.
- Występowanie problemu przemocy domowej (56,67% zna rodziny, w których stosowana jest przemoc).
- Doświadczenie przemocy domowej (26,67% badanych mieszkańców przyznało, iż było ofiarami przemocy w rodzinie).
- Współwystępowanie problemu alkoholizmu oraz przemocy domowej.

• Występowanie problemów związanych z uzależnieniami behawioralnymi.
Szanse
• Zwiększanie kompetencji osób zaangażowanych w realizację zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz przeciwdziałania przemocy domowej poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach. • Wzmoczony monitoring sprzedaży alkoholu i papierosów. • Zwiększanie świadomości rodziców, nauczycieli i sprzedawców napojów alkoholowych na temat uzależnień poprzez uczestnictwo w prelekcjach, szkoleniach, spotkaniach profilaktycznych. • Zwiększanie świadomości wśród dzieci i młodzieży na temat zagrożeń związanych z uzależnieniami oraz zagrożeń związanych z przemocą poprzez realizację programów, warsztatów profilaktycznych w szkołach. • Intensyfikacja działań informacyjnych w celu poszerzania wiedzy mieszkańców na temat instytucji pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz dla osób dotkniętych problemem przemocy.
Zagrożenia
• Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych. • Postępujący proces cyfryzacji społeczeństwa.

RYNEK PRACY	
Mocne strony	
• Sprzyjające warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. • Potencjał demograficzny - znaczna liczba osób w wieku produkcyjnym. • Spadek bezrobocia na lokalnym rynku pracy. • Dostępność programów aktywizujących dla osób bezrobotnych. • Efektywna współpraca pomiędzy władzami lokalnymi a organizacjami pozarządowymi, w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej.	
Słabe strony	
• Zjawisko dziedziczenia bezrobocia. • Utrzymująca się na wysokim poziomie liczba długotrwale bezrobotnych. • Wysoki wskaźnik ludzi ubogich spowodowany przede wszystkim długotrwałym bezrobociem. • Słaba oferta pracy dla osób z niepełnosprawnościami. • Niskie zarobki w stosunku do wysokości świadczeń socjalnych, co często zniechęca do podejmowania zatrudnienia.	
Szanse	
• Możliwość ograniczania bezrobocia dzięki środkom finansowym z funduszy zewnętrznych (m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej). • Upowszechnianie ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego i szkoleniach. • Rozwój nowych przedsiębiorstw na terenie gminy.	
Zagrożenia	
• Spadek chęci do działania oraz zmian, w przypadku osób długotrwale bezrobotnych. • Wysokie koszty pracodawców, a co za tym idzie wzrost osób bezrobotnych. • Regres gospodarczy, który może spowodować upadek obecnie istniejących podmiotów gospodarczych, będących miejscami pracy dla mieszkańców gminy Gronowo Elbląskie, a tym samym powodujący wzrost bezrobocia • Zjawisko nielegalnego zatrudnienia. • Migracja młodych mieszkańców w związku z poszukiwaniem pracy.	

EDUKACJA	
Mocne strony	
• Zwarta i równomiernie rozłożona sieć publicznych placówek przedszkolnych i szkolnych. • Dobrze oceniana przez mieszkańców oferta przedszkolna oraz oferta edukacyjna. • Dobrze rozwinięta baza sportowa i kulturalna.	
Słabe strony	
• Brak żłobka na terenie gminy. • Ograniczona oferta zajęć dodatkowych w szkole. • Ograniczona ilość miejsc w świetlicach szkolnych.	
Szanse	
• Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie poziomu nauczania (szkolenia kadry pedagogicznej, doposażenie placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne i edukacyjne). • Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci oraz młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.	
Zagrożenia	
• Spadek poziomu nauczania (m.in. spowodowany kolejną koniecznością wprowadzenia nauki zdalnej). • Niechęć do kontynuacji nauki po ukończeniu szkoły średniej.	

PROBLEMY OSÓB STARSZYCH, NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

Mocne strony

- Zaangażowanie pracowników GOPS w pomoc osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami.
- Dostrzeganie problemów osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.
- Dostępność świadczeń w ramach pomocy społecznej związanych z niepełnosprawnością i długotrwałą chorobą (m.in. zasiłek okresowy, usługi opiekuńcze, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne).
- Funkcjonowanie Programów: "Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością" oraz „Teleopieka”.
- Wolontariat.
- Dobrze oceniane przez badanych mieszkańców działania na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami.
- Dostępność programów aktywizacji zawodowej i społecznej dla osób z niepełnosprawnościami.

Słabe strony

- Istniejące bariery architektoniczne oraz komunikacyjne.
- Wykluczenie społeczne, samotność oraz izolacja.
- Niska aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami, brak miejsc pracy.
- Niewystarczająca ilość środków finansowych.
- Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych.
- Utrzymujące się niekorzystne trendy demograficzne, skutkujące starzeniem się społeczeństwa.

Szanse

- Likwidowanie barier architektonicznych.
- Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych.
- Realizacja programów aktywizacji zawodowej dla osób z niepełnosprawnościami.
- Realizacja projektów, spotkań integracyjnych, angażujących osoby starsze oraz osoby z niepełnosprawnościami w życie społeczne.
- Monitorowanie sytuacji i potrzeb osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.

• Wzrost świadomości społeczeństwa na temat sytuacji i potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
Zagrożenia
• Postępujący proces starzenia się mieszkańców gminy. • Niskie świadczenia pieniężne związane z niepełnosprawnością. • Niski poziom kwalifikacji osób z niepełnosprawnościami. • Izolacja i brak akceptacji osób starszych i osób z niepełnosprawnościami w środowisku lokalnym.

W trakcie badania ankietowego mieszkańcy z terenu Gminy Gronowo Elbląskie wskazali obszary, w ramach których podejmowane działania lub oferowane przez samorząd terytorialny wsparcie są ich zdaniem najbardziej niezadowolające. Respondenci mieli możliwość wskazania kilku obszarów stąd suma odpowiedzi jest wyższa niż 100,00%.

Najwyższy odsetek badanych wyraził niezadowolenie z działań w zakresie ochrony zdrowia (56,67%) oraz wsparcia osób starszych (43,33%). Stosunkowo nisko zostały również ocenione działania ukierunkowane na ograniczenie bezrobocia (40,00%) oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi (30,00%).

Szczegółowe wyniki badań przedstawia tabelka poniżej.

Tabela 25. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?

56,67%	ochrona zdrowia
43,33%	wsparcie osób starszych
40,00%	ograniczenie bezrobocia
30,00%	przeciwdziałanie alkoholizmowi
26,67%	przeciwdziałanie ubóstwu pomoc osobom niepełnosprawnym
23,33%	przeciwdziałanie narkomanii zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji
16,67%	zapobieganie bezdomności
13,33%	wspieranie rodzin wielodzietnych
10,00%	przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej
6,67%	zapewnienie opieki w żłobkach ochrona macierzyństwa
3,33%	zapewnienie opieki przedszkolnej

WIZJA I MISJA ROZWOJU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Określenie wizji w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w obszarze zintegrowanej polityki społecznej, jest elementem pożądanym, pozwalającym na przedstawienie wizerunku samorządu terytorialnego w perspektywie najbliższych lat.

Jest to istotne dla podmiotów zaangażowanych w realizację działań, zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców społeczności lokalnej i rozwiązywania problemów jednostkowych i społecznych. Sprzyja budowaniu relacji, kapitału społecznego i stanowi ważny element polityki społecznej.

Wizja rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Gronowo Elbląskie została opracowana w oparciu o analizę sytuacji społecznej oraz identyfikację obszarów strategicznych.

W oparciu o posiadane zasoby Gmina Gronowo Elbląskie podejmuje działania mające na celu zaspokajanie potrzeb mieszkańców i skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych, angażując administrację samorządową, organizacje społeczne oraz samych mieszkańców.

Z kolei rolą misji w obszarze zintegrowanej lokalnej polityki społecznej, jest określenie zamierzeń i aspiracji samorządu lokalnego oraz wskazanie kierunków działań, jakie będą podejmowane w przyszłości. Misja określona została w następujący sposób:

Misją Gminy Gronowo Elbląskie jest skuteczna i zintegrowana polityka społeczna, koncentrująca się na problemach, potrzebach i oczekiwaniach wszystkich mieszkańców, zmierzająca do zapewnienia pożądanej jakości życia.

Wypełnienie przyjętej misji jest uwarunkowane realizacją przedstawionych celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań.

CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ

Proces dążenia do realizacji określonych powyżej wizji i misji, wymaga zdefiniowania celów strategicznych projektowanych zmian, celów operacyjnych oraz kierunków niezbędnych działań koniecznych do rozwiązywania najważniejszych zdiagnozowanych problemów społeczności lokalnej. Poniżej zostały one przedstawione w formie tabelarycznej. Do każdego celu operacyjnego wskazano kierunki działań zmierzające do jego realizacji, podmioty realizujące cel, listę wskaźników do monitorowania oraz prognozy zmian wynikające z ich realizacji.

Wskaźniki są narzędziem niezbędnym do weryfikacji efektywności i celowości realizacji poszczególnych działań strategicznych w ramach realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Pozwalają zmierzyć postęp w realizacji celów poszczególnych działań oraz stwierdzić czy działania są skuteczne i czy przynoszą planowane efekty. Właściwe oszacowanie wartości wskaźników, a w szczególności wskaźników rezultatu jest zadaniem skomplikowanym. Trudno jest, bowiem przewidzieć na etapie przygotowywania dokumentu, jaka będzie sytuacja za kilka lat. Ponadto, realizator nie zawsze ma wpływ na stopień osiągnięcia wskaźnika. Dla wskaźników na wartość początkową wybrano 2024 rok, natomiast na wartość docelową 2035 rok.

CEL STRATEGICZNY 1 - Wsparcie rodziny

1.1 Pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo oraz opieka nad dzieckiem

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 1.1.1 Promowanie prawidłowego modelu rodziny oraz pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo;
- 1.1.2 Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze, pomocy asystenta rodziny;
- 1.1.3 Praca socjalna w rodzinach wychowujących dzieci;
- 1.1.4 Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej wsparcia z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;

1.1.5 Upowszechnianie i rozwój idei rodzin wspierających jako formy wsparcia dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo.
1.2 Pomoc rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej z powodu wielodzietności lub samotnego rodzicielstwa
KIERUNKI DZIAŁANIA: 1.2.1 Organizowanie programów integracyjnych i szkoleniowych skierowanych do rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych; 1.2.2 Zapewnienie osobom samotnie wychowującym dziecko/dzieci szerszego dostępu do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego (rodzinnego, psychologicznego, pedagogicznego oraz prawnego); 1.2.3 Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych/niepełnych.
1.3 Zapewnianie dzieciom oraz młodzieży właściwego dostępu do kształcenia i wszechstronnego rozwoju
KIERUNKI DZIAŁANIA: 1.3.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć wyrównawczych oraz udzielanie stypendiów socjalnych; 1.3.2 Podnoszenie jakości i warunków kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadry nauczycielskiej, modernizację placówek i ich wyposażenie w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) oraz programy edukacyjne; 1.3.3 Zapewnienie pomocy specjalistycznej, wsparcia psychologicznego dla dzieci i młodzieży; 1.3.4 Zapewnienie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży; 1.3.5 Prowadzenie ośrodka wsparcia dziennego.
1.4 Zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie ochrony zdrowia oraz zdrowego stylu życia
KIERUNKI DZIAŁANIA: 1.4.1 Promowanie zdrowia i prowadzenie profilaktyki zdrowotnej;

- 1.4.2 Zapewnianie mieszkańcom dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, zwiększenie dostępności usług specjalistycznych;
- 1.4.3 Zwiększanie świadomości społecznej na temat zdrowia psychicznego poprzez kampanie profilaktyczne.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2026-2035

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Gronowo Elbląskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, ośrodki zdrowia, psycholodzy i terapeuci, organizacje pozarządowe

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba rodzin korzystających ze świadczeń GOPS;
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej;
- Liczba zatrudnionych asystentów rodziny;
- Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną;
- Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych;
- Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w rodzinach zastępczych/wspierających;
- Liczba rodzin wielodzietnych i niepełnych, którym GOPS udzielił pomocy finansowej;
- Liczba rodzin wielodzietnych korzystających z Karty Dużej Rodziny;
- Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego;
- Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych;

- Liczba inwestycji na rzecz szkół;
- Liczba nauczycieli i pedagogów szkolnych doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe;
- Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego;
- Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach z zajęć pozalekcyjnych;
- Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych;
- Liczba placówek służby zdrowia na terenie gminy;
- Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych na temat zdrowia psychicznego.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami opiekuńczo-wychowawczymi;
- Zwiększenie szans edukacyjnych (zarówno uczniów uzdolnionych, jak i tych mających problemy w nauce);
- Zwiększenie efektywności wsparcia dla osób samotnie wychowujących dzieci;
- Zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej, uzależnień oraz zdrowego stylu życia.

CEL STRATEGICZNY 1 - Wsparcie rodziny			
Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa 2024 rok	Wartość docelowa 2035 rok
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń GOPS	GOPS	226 rodzin	100 rodzin
Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej	GOPS	5 rodzin	1 rodzina
Liczba zatrudnionych asystentów rodziny	GOPS	1 asystent	1 asystent
Liczba rodzin wychowujących dzieci objętych pracą socjalną	GOPS	50 rodzin	20 rodzin
Liczba rodzin, które zostały objęte wsparciem z sytemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	GOPS	50 rodzin	20 rodzin
Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w rodzinach zastępczych	GOPS	18 dzieci	5 dzieci
Liczba rodzin wielodzietnych i niepełnych, którym OPS udzielił pomocy finansowej	GOPS	7 rodzin	3 rodziny
Liczba rodzin wielodzietnych, korzystających z ogólnopolskiej KDR	GOPS	98 rodziny (wraz z dorosłymi dziećmi)	160 rodzin
Liczba osób samotnie wychowujących dziecko/dzieci korzystających z poradnictwa	GOPS	9 osób	3 osoby
Liczba inicjatyw z zakresu organizacji czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci i młodzieży z rodzin wielodzietnych	UG, GOPS	14 inicjatyw	19 inicjatyw

Liczba nauczycieli podnoszących swoje kwalifikacje zawodowe	Placówki oświatowe	45 nauczycieli	45 nauczycieli
Liczba inwestycji na rzecz szkół	UG, placówki oświatowe	5 inwestycji	7 inwestycji
Liczba dzieci i młodzieży, korzystających w szkołach ze wsparcia psychologicznego	placówki oświatowe	36 dzieci i młodzieży	20 dzieci i młodzieży
Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć pozalekcyjnych	placówki oświatowe	26 dzieci i młodzieży	40 dzieci i młodzieży
Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	GOPS, ośrodki zdrowia z terenu gminy	1 program	3 programy
Liczba placówek służby zdrowia na terenie gminy	UG, OPS	1 przychodnia	2 przychodnie
Liczba przeprowadzonych kampanii informacyjnych na temat zdrowia psychicznego	UG, GOPS, ośrodki zdrowia z terenu gminy	1 kampania	5 kampani

CEL STRATEGICZNY 2 - Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu oraz bezdomności

2.1 Wsparcie dla osób i rodzin ubogich oraz zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.1.1 Monitorowanie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców;
- 2.1.2 Udzielanie wsparcia osobom będącym w trudnej sytuacji materialnej poprzez udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej GOPS;
- 2.1.3 Rozpowszechnianie wśród mieszkańców materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących możliwych form pomocy w przypadku doświadczania problemu ubóstwa;
- 2.1.4 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób ubogich;
- 2.1.5 Zapobieganie problemom niedożywienia mieszkańców poprzez realizację programów rządowych;
- 2.1.6 Zaspokajanie podstawowych potrzeb dzieci pochodzących z rodzin ubogich poprzez organizowanie dożywiania w szkołach;
- 2.1.7 Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa oraz związaną z tym bezradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, poprzez udzielanie zasiłków celowych i rzeczowych.

2.2 Wsparcie dla osób bezrobotnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.2.1 Monitorowanie skali zjawiska bezrobocia;
- 2.2.2 Szczególne wsparcie na rynku pracy osób: z niepełnosprawnościami, młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy oraz długotrwale bezrobotnych;
- 2.2.3 Objęcie pomocą OPS rodzin dotkniętych problemem bezrobocia;
- 2.2.4 Budowanie sieci współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- 2.2.5 Organizacja opieki nad dziećmi do lat 3 w publicznych placówkach umożliwiająca szczególnie osobom samotnie wychowującym dzieci podjęcie zatrudnienia;

- 2.2.6 Prowadzenie działalności informacyjnej w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych;
- 2.2.7 Realizowanie szkoleń oraz warsztatów aktywizujących dla osób bezrobotnych;
- 2.2.8 Organizowanie kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/nieaktywnych zawodowo;
- 2.2.9 Zatrudnianie bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu;
- 2.2.10 Doradztwo zawodowe (nauka umiejętnego wykorzystania własnych zasobów).

2.3 Wsparcie dla osób bezdomnych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 2.3.1 Monitorowanie skali bezdomności oraz sytuacji osób bezdomnych na terenie Gminy Gronowo Elbląskie;
- 2.3.2 Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie problemu bezdomności – przekazywanie informacji na temat sytuacji osób bezdomnych oraz bezpośrednia pomoc;
- 2.3.3 Wsparcie materialne osób bezdomnych;
- 2.3.4 Zapewnienie miejsc noclegowych dla osób bezdomnych z terenu gminy.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2026-2035

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu, Urząd Gminy Gronowo Elbląskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskich, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa;
- Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem;

- Liczba organizacji z terenu gminy działających na rzecz osób ubogich;
- Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole;
- Liczba osób lub rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych;
- Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych;
- Liczba osób bezrobotnych;
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia;
- Liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia;
- Liczba miejsc dostępnych w publicznych placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do 3 lat;
- Liczba podjętych działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych;
- Liczba osób bezrobotnych korzystających z doradztwa zawodowego;
- Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów oraz kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo;
- Liczba zatrudnionych osób bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.).
- Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności;
- Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie i udzielono pomocy finansowej.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem ubóstwa;
- Zmniejszenie się liczby rodzin dotkniętych problemami ubóstwa;
- Zwiększenie się skuteczności wsparcia dla osób bezrobotnych;
- Zmniejszanie się bezrobocia poprzez wyrównywanie szans na rynku pracy czy stwarzanie możliwości nowych miejsc pracy;

- Zwiększanie się szans na rynku pracy poprzez podniesienie wiedzy i kwalifikacji w ramach kursów, szkoleń;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych bezdomnością.

CEL STRATEGICZNY 2 - Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu, bezdomności oraz wykluczeniu społecznemu			
Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa 2024 rok	Wartość docelowa 2035 rok
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu ubóstwa	GOPS	59 rodzin	30 rodzin
Liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem	GOPS	9 dzieci	35 dzieci
Liczba organizacji z terenu gminy działających na rzecz osób ubogich	UG	0	3 organizacje
Liczba dzieci korzystających z darmowych posiłków w szkole	GOPS	49 dzieci	30 dzieci
Liczba uczniów, którym została udzielona pomoc w formie stypendiów i zasiłków szkolnych	GOPS	38 uczniów	20 uczniów
Liczba rodzin, które otrzymały pomoc w formie zasiłków celowych i rzeczowych	GOPS	47 rodzin	30 rodzin
Liczba osób bezrobotnych	GUS	131 osób	60 osób
Liczba osób długotrwale bezrobotnych	GUS	75 osób	30 osób
Liczba osób bezrobotnych korzystających z doradztwa zawodowego	PUP	18 osób	10 osób
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezrobocia	GOPS	56 rodzin	30 rodzin
Liczba inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemu bezrobocia	UG, PUP	0	3 inicjatywy

Liczba placówek sprawujących opiekę nad dziećmi do 3 lat	UG	0	2 placówki
Liczba podjętych działań informacyjnych w zakresie dostępnych form wsparcia i aktywizacji osób bezrobotnych	GOPS, PUP	8 działań	10 działań
Liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów oraz kursów mających na celu zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych/ nieaktywnych zawodowo	PUP	2 szkolenia	6 szkoleń
Liczba zatrudnionych osób bezrobotnych w ramach aktywnych form, przeciwdziałania bezrobociu (roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, przygotowanie zawodowe itp.).	PUP	6 osób	10 osób
Liczba beneficjentów pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu bezdomności	GOPS	7 rodzin	3 rodziny
Liczba osób bezdomnych, którym zapewniono schronienie i udzielono pomocy finansowej	GOPS	5 osób	2 osoby

CEL STRATEGICZNY 3 - Przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom oraz przemocy domowej

3.1 Wsparcie dla osób i rodzin z problemami uzależnień

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 3.1.1 Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu uzależnień;
- 3.1.2 Promowanie profilaktycznej działalności (informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej) obejmującej tematykę rozwiązywania problemów wszelkich uzależnień, w tym alkoholizm, narkomania oraz uzależnienia behawioralne;
- 3.1.3 Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych;
- 3.1.4 Zapewnienie wsparcia psychologicznego czy prawnego osobom uzależnionym od alkoholu/narkotyków oraz osobom współuzależnionym;
- 3.1.5 Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia (GKRPA);
- 3.1.6 Współpraca z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień oraz problemem przemocy;
- 3.1.7 Zwiększenie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;
- 3.1.8 Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocja trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- 3.1.9 Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach.

3.2 Wsparcie dla rodzin, w których występuje problem przemocy domowej

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 3.2.1 Realizowanie okresowej diagnozy problemów społecznych mającej na celu monitorowanie skali problemu przemocy domowej;
- 3.2.2 Monitorowanie, reagowanie oraz eliminowanie zagrożeń bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego na terenie gminy;
- 3.2.3 Zagwarantowanie ochrony oraz udzielenia pomocy osobom, które doświadczają przemocy domowej (m.in. pomoc materialna, prawna, psychologiczna, opieka lekarska);
- 3.2.4 Tworzenie miejsc pobytu dla osób doznających przemocy (mieszkania socjalne, mieszkania chronione);

- 3.2.5 Wsparcie dla dzieci z rodzin, w których obecny jest problem przemocy domowej;
- 3.2.6 Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób stosujących przemoc domową;
- 3.2.7 Prowadzenie i udział w kampaniach edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej;
- 3.2.8 Zwiększanie kompetencji pracowników służb zajmujących się realizacją zadań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2026-2035

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy Gronowo Elbląskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Komendy Miejskiej Policji w Elblągu, poradnie terapii uzależnień, placówki oświatowe, psycholodzy, terapeuci, ośrodki zdrowia.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu wszelkich uzależnień;
- Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych;
- Liczba wniosków o leczenie odwykowe;
- Liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego;
- Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących;
- Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień oraz problemem przemocy;
- Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień;

- Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;
- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia;
- Liczba programów profilaktyczno-edukacyjnych w szkołach dotyczących wszelkich uzależnień oraz problemu przemocy;
- Liczba opracowanych diagnoz dotyczących problemu przemocy domowej;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem finansowym z powodu występowania przemocy domowej;
- Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku;
- Liczba dzieci doznających przemocy domowej;
- Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu przemocy domowej;
- Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową;
- Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej;
- Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych problemem uzależnień oraz współuzależnionych;
- Zwiększanie świadomości mieszkańców na temat skali problemów, które niosą za sobą uzależnienia;
- Zmniejszenie się liczby osób uzależnionych;
- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową;
- Zmniejszenie się liczby osób/rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat problemu przemocy domowej.

CEL STRATEGICZNY 3 - Przeciwdziałanie wszelkim uzależnieniom oraz przemocy domowej			
Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa 2024 rok	Wartość docelowa 2035 rok
Liczba opracowanych diagnoz lokalnych zagrożeń społecznych, w tym wszelkie uzależnienia	GOPS	0	1 diagnoza
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu wszelkich uzależnień	GOPS	1 rodzina	0
Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki alkoholowej/narkotykowej oraz uzależnień behawioralnych	GOPS, GKRPA	2 komplety	2 komplety
liczba rodzin korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego	GOSP, GKRPA	12 rodzin	6 rodzin
Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących	GKRPA	2 rozmowy	1 rozmowa
Liczba wniosków o leczenie odwykowe	GKRPA	3 wnioski	1 wniosek
Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy, które działają na rzecz osób dotkniętych problemami uzależnień	UG	0	2 organizacje
Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania problemom uzależnień	GKRPA, GOPS	2 szkolenia	4 szkolenia
Liczba kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	GKRPA	0 kontroli	4 kontrole
Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, promocji trzeźwości i zdrowego trybu życia	GKRPA, GOPS, placówki oświatowe	0	2 kampanie

Liczba programów profilaktyczno- edukacyjnych w szkołach dotyczących wszelkich uzależnień oraz problemu przemocy	GKRPA, GOPS, placówki oświatowe	6 programów	8 programów
Liczba opracowanych diagnoz dotyczących problemu przemocy domowej	GOPS, GKRPA	0	2 diagnozy
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem finansowym z powodu występowania przemocy domowej	GOPS	0	0
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w danym roku	GOPS, ZI, Policja	6 rodzin	2 rodziny
Liczba dzieci doświadczających przemocy domowej	GOPS, ZI	18 dzieci	5 dzieci
Liczba zakupionych materiałów informacyjnych z zakresu przemocy domowej	GOPS	0	0
Liczba osób uczestniczących w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową	GOPS, ZI	1 osoba	0
Liczba kampanii edukacyjnych poświęconych tematyce przemocy domowej	GOPS, ZI, placówki oświatowe	1 kampania	1 kampania
Liczba szkoleń dla osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	GOPS, ZI, placówki oświatowe	4 szkolenia	8 szkoleń

**CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych oraz osób
z niepełnosprawnościami**

4.1 Likwidacja barier architektonicznych i społecznych

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 4.1.1 Monitorowanie sytuacji osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami, diagnoza potrzeb tych osób;
- 4.1.2 Udzielanie wsparcia finansowego oraz rzeczowego osobom starszym oraz osobom z niepełnosprawnościami przez GOPS;
- 4.1.3 Współfinansowanie usług opiekuńczych w środowisku zamieszkania osoby niesamodzielnej, w tym usług asystentów osób niepełnosprawnych;
- 4.1.4 Tworzenie nowych miejsc opieki i wsparcia dla osób niesamodzielnych;
- 4.1.5 Wydzielenie mieszkań chronionych dla osób niezdolnych do pracy z tytułu wieku, osób z niepełnosprawnościami lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- 4.1.6 Budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- 4.1.7 Podejmowanie działań mających na celu likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych;
- 4.1.8 Organizacja dowozu niepełnosprawnych dzieci i młodzieży do szkół;
- 4.1.9 Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, które działają na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- 4.1.10 Poszerzenie oferty spędzania czasu wolnego dla osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami;
- 4.1.11 Popularyzowanie i organizowanie wolontariatu na rzecz osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami wymagającymi wsparcia.

4.2 Aktywizacja zawodowa osób z niepełnosprawnościami

KIERUNKI DZIAŁANIA:

- 4.2.1 Zapewnienie możliwości udziału osób z niepełnosprawnościami w kursach/szkoleniach, których celem jest zwiększanie kwalifikacji w celu podjęcia pracy;

4.2.2 Realizacja projektów, które przewidują wsparcie na rynku pracy osób z niepełnosprawnościami (m.in. z PFRON);

4.2.3 Podejmowanie działań ukierunkowanych na tworzenie miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami.

OKRES REALIZACJI DZIAŁAŃ:

Działania ciągle realizowane w okresie obowiązywania Strategii 2026-2035

PODMIOTY REALIZUJĄCE:

Urząd Gminy w Gronowie Elbląskim, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim, Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu, placówki kulturalne, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

Budżet samorządowy, fundusze krajowe, dotacje z budżetu państwa, fundusze zewnętrzne (m.in. Unii Europejskiej), inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

PROPONOWANE WSKAŹNIKI MONITOROWANIA DZIAŁAŃ:

- Liczba opracowanych diagnoz potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności;
- Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby;
- Liczba osób biorących udział w Programie „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”;
- Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi;
- Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych;
- Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych oraz komunikacyjnych;
- Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół;

- Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy działających na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- Liczba wolontariuszy;
- Liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach.

PROGNOZOWANE ZMIANY:

- Zwiększenie skuteczności wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wzrost świadomości mieszkańców na temat sytuacji oraz potrzeb osób starszych i osób z niepełnosprawnościami;
- Wzrost aktywności osób z niepełnosprawnościami na rynku pracy i w życiu społecznym;
- Wzrost aktywności osób starszych w życiu społecznym.

CEL STRATEGICZNY 4 - Wsparcie osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami			
Wskaźnik	Źródło danych	Wartość początkowa 2024 rok	Wartość docelowa 2035 rok
Liczba diagnoz potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy	GOPS	0	1 diagnoza
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu niepełnosprawności	GOPS	52 rodziny	50 rodzin
Liczba rodzin biorących udział w programie „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”	GOPS	21 rodzin	20 rodzin
Liczba beneficjentów systemu pomocy społecznej objętych wsparciem z powodu długotrwałej choroby	GOPS	51 rodzin	30 rodzin
Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi	GOPS	3 osoby	6 osób
Liczba kampanii społecznych mających na celu budowanie świadomości społecznej na temat potencjału i potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych	UG, GOPS, placówki oświatowe, placówki kulturalne	0	2 kampanie
Liczba inwestycji mających na celu likwidację barier architektonicznych oraz komunikacyjnych	UG, GOPS	2 interwencje	3 interwencje
Liczba organizacji pozarządowych z terenu gminy działających na rzecz osób starszych i osób z niepełnosprawnościami	UG	1 organizacja	3 organizacje
Liczba niepełnosprawnych dzieci i młodzieży objętych pomocą w zakresie dowozu do szkół	UG, GOPS, placówki oświatowe	10 dzieci i młodzieży	15 dzieci i młodzieży

Liczba działań polegających na organizacji aktywnych form spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami	UG, GOPS, placówki kulturalne	7 działań	10 działań
Liczba wolontariuszy	GOPS	0	5 wolontariuszy
Liczba osób z niepełnosprawnościami uczestniczących w szkoleniach, kursach zawodowych, stażach	PUP	2 osoby	6 osób

ZAKŁADANE REZULTATY REALIZACJI STRATEGII

Zakłada się, że realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie przyczyni się do:

- stałej i pełnej diagnozy problemów społecznych i oceny stopnia zaspokojenia zdiagnozowanych potrzeb wraz z ich stałym monitoringiem;
- wzrostu efektywności działań w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- wzrostu jakości życia lokalnej społeczności oraz atrakcyjności gminy jako przyjaznego dla rodzin z dziećmi, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami;
- zwiększenia udziału społeczności lokalnej i organizacji pozarządowych w tworzeniu lokalnych rozwiązań poprawiających jakość życia;
- poprawy dostępu do informacji o oferowanych usługach społecznych, w tym o charakterze specjalistycznym, skierowanych do różnych grup adresatów;
- podniesienia jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych;
- budowania kapitału ludzkiego opartego na wiedzy oraz świadomego i aktywnego społeczeństwa;
- wzmocnienia funkcji integracyjnych i społecznych mieszkańców;
- zmniejszenia liczby beneficjentów pomocy społecznej;
- uwrażliwienia społeczności lokalnej na problem ubóstwa;
- podniesienia kompetencji zawodowych osób bezrobotnych i zwiększenia ich szans na podjęcie zatrudnienia na otwartym rynku pracy;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- zmniejszenia skali przemocy domowej;
- poszerzenia wiedzy mieszkańców w zakresie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego trybu życia.

ANALIZA RYZYKA

Ryzyko w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, definiujemy, jako możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację jej zapisów. Występujące w otoczeniu ryzyko może doprowadzić do zmiany kierunków i rezultatów Strategii, może mieć, zatem wpływ na jej kształt i wdrażanie. Prawidłowo przeprowadzona identyfikacja ryzyka i ich analiza pozwala na skuteczne zarządzanie całym procesem wdrażania Strategii i podejmowanie odpowiednio wcześniej działań zapobiegawczych i korygujących.

Dlatego ze względu na zmienność otoczenia zewnętrznego niezbędnym elementem Strategii, jest analiza ryzyka, która powinna być przeprowadzona już na etapie przygotowania do opracowywania Strategii.

Źródła występowania ryzyka dotyczą:

- przyczyn zewnętrznych - zalicza się do nich globalne warunki, jakie występują w sferze politycznej i prawnej, warunki panujące w gminie, uwarunkowania społeczne, kulturowe w obszarze działania, wymagania instytucji finansowych. Przyczyny zewnętrzne najczęściej znajdują się poza kontrolą jednostki,
- przyczyn wewnętrznych - obejmują sposób zaplanowania działań w Strategii wraz z występującymi czynnikami ludzkimi.

Proces zarządzania ryzykiem powinien przebiegać według ściśle określonych etapów, a mianowicie:

- identyfikacja ryzyka oraz zagrożeń,
- ocena ryzyka oraz zagrożenia,
- określenie działań prowadzących do ograniczenia ryzyka, zagrożenia,
- badanie efektywności podjętych działań korekcyjnych.

W ramach prowadzonej analizy istotne znaczenie oprócz zdefiniowania ryzyka w poszczególnych obszarach, ma wskazanie działań zapobiegawczych, jakie należy przedsięwziąć w celu minimalizacji lub zapobieżenia niekorzystnym zdarzeniom.

Zdefiniowane i opisane poniżej ryzyka mogą wystąpić we wszystkich przyjętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, celach strategicznych i kierunkach działań. Analizując ryzyka, jakie mogą się pojawić w toku wdrażania Strategii, należy mieć na uwadze również ich stopień wystąpienia, który może być niski, średni lub wysoki oraz źródło, które może być wewnętrzne lub zewnętrzne.

Tabela 26. Analiza ryzyka dla Gminy Gronowo Elbląskie

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Działania zapobiegawcze	Stopień wystąpienia ryzyka
polityczny	niekorzystne, blokujące działania władz, które mają wpływ na wdrażanie zapisów strategicznych	bieżące upowszechnianie i promocja Strategii oraz angażowanie przedstawicieli władz w działania strategiczne	średni
prawny	zmiany regulacji prawnych lub wprowadzenie nowych przepisów	stałe monitorowanie zmian ustawowych i przepisów lokalnych	wysoki
kulturowy	nasilenie się agresji i wrogich postaw w społeczności lokalnej w związku z różnicami kulturowymi wpływającymi na podejmowane działania strategiczne	podejmowanie działań prowadzących do wzrostu integracji społecznej	niski
społeczny	brak motywacji osób, do zmiany swojej sytuacji życiowej i społecznej	angażowanie mieszkańców z terenu Gminy Gronowo Elbląskie w działania w ramach programów	średni

		zmierzających do wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	
organizacyjny	brak prawidłowej i terminowej realizacji celów związanej z niedoborami w zasobach kadrowych	organizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w realizację Strategii	średni
finansowy	brak wystarczających środków finansowych	właściwe planowanie wydatków, analiza dostępnych środków oraz działania na rzecz pozyskania zewnętrznych środków finansowych	średni

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Potrzeba określenia ram finansowych Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika z treści art. 16b. ust. 2 pkt 3 lit. c ustawy o pomocy społecznej. Jednym z warunków realizacji wskazanych celów w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jej finansowanie.

Środki finansowe na realizację poszczególnych celów zawartych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie, przeznaczone będą co roku, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek wyznaczonych do ich realizacji. Podstawowym źródłem finansowania działań będą środki pochodzące z budżetu samorządowego, jednak pełna realizacja Strategii nie będzie możliwa bez zewnętrznych źródeł finansowania. Zakłada się, iż środki na finansowanie poszczególnych działań w ramach Strategii pochodzić będą z następujących źródeł:

- środków własnych budżetu Gminy Gronowo Elbląskie,
- dotacji z budżetu państwa,
- środków z funduszy krajowych,
- potencjalnych środków finansowych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Szczegółowe określenie wysokości planowanych środków na realizację Strategii nie jest jednak możliwe ze względu na długi okres obowiązywania dokumentu.

Tabela 27. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2025-2035

Lata realizacji Strategii	Szacunkowa wielkość wydatków
2024 rok	55 730 zł
2025 rok	57 200 zł
2026 rok	59 880 zł
2027 rok	59 880 zł
2028 rok	59 880 zł
2029 rok	59 880 zł

2030 rok	59 880 zł
2031 rok	59 880 zł
2032 rok	59 880 zł
2033 rok	59 880 zł
2034 rok	59 880 zł
2035 rok	59 880 zł

Przedstawione powyżej wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą aktualizowane corocznie w oparciu o dostępne środki budżetu Gminy Gronowo Elbląskie oraz dostępne środki zewnętrzne.

MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitorowanie, a więc stała obserwacja oraz kontrola procesów i zjawisk opisanych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2026-2035 jest koniecznym działaniem pozwalającym w sposób racjonalny ocenić jakość zaproponowanych zmian oraz sensowności ich wdrożenia. Celem monitoringu jest regularna ocena przyjętych założeń, osiąganych rezultatów i realizowanych działań.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie w sposób stały i ciągły poprzez następujące działania:

- coroczne zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie corocznego raportu z przebiegu realizacji działań i projektów,
- ocenę osiągniętych rezultatów oraz ocenę aktualności strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Ponadto, w 2027 roku dane zebrane

i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii, w tym m.in. oszacowania możliwości zagrożeń, usprawniania zarządzania, identyfikację słabych oraz mocnych stron czy wskazania kierunków rozwoju i priorytetów działalności sektora publicznego.

Bazą informacji statystycznej będą przede wszystkim dane GUS oraz dane gromadzone przez jednostki i instytucje zaangażowane bezpośrednio w realizację działań w ramach Strategii m.in. Urząd Gminy Gronowo Elbląskie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim, Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu, Komenda Miejska Policji w Elblągu, placówki oświatowe, placówki kulturalne oraz placówki służby zdrowia.

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring oraz ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim.

ZMIANY W STRATEGII

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Gminy Gronowo Elbląskie.

W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Wójta Gminy Gronowo Elbląskie lub Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim. Przestankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących na terenie gminy organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych lub poszczególnych mieszkańców.

UPOWSZECHNIANIE, PROMOCJA STRATEGII ORAZ DOSTĘPNOŚĆ

Przy opracowywaniu i wdrażaniu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, kluczowe znaczenie ma jego dostępność dla potencjalnych czytelników – przedstawicieli różnych grup, osób, w tym objętych działaniami w ramach Strategii.

Ważne jest, aby dokument był łatwo dostępny dla wszystkich zainteresowanych, również dla potencjalnych podmiotów chcących realizować jego założenia.

Dokument Strategii po zakończeniu prac został poddany konsultacjom społecznym. Konsultacje społeczne są procesem współpracy ze społecznością lokalną, który ma prowadzić do podejmowania decyzji dotyczących rozwoju społecznego. Konsultacje to jedna z form partycypacji społecznej, która zapewnia mieszkańcom danej społeczności lokalnej udział w wyrażeniu swoich opinii, postulatów, proponowania zmian np. w procesie opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2026- 2035, dostępna będzie do wglądu w siedzibie Koordynatora realizacji działań wyznaczonych w dokumencie tj. siedzibie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gronowie Elbląskim.

Cały dokument wraz z uchwałą w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2026-2035, dostępny będzie na stronie internetowej:

- Biuletyn Informacji Publicznej- Gmina Gronowo Elbląskie,
- Urząd Gminy Gronowo Elbląskie.

Dokument Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gmina Gronowo Elbląskie na lata 2026-2035, poddawany będzie działaniom promocyjnym poprzez zamieszczenie go na w/w stronie internetowej wraz z załącznikami.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2026-2035, to najważniejszy dokument stanowiący o realizowaniu lokalnej polityki społecznej, określający cele, zadania, wybór kierunków działań oraz alokację środków niezbędnych dla jej realizacji.

Strategia oparta jest na partnerstwie lokalnym, co pozwoli na rozwój i pogłębienie współpracy pomiędzy instytucjami, organizacjami samorządowymi i samorządem w rozwiązywaniu problemów społeczności lokalnej. Jej celem będą długofalowe działania polegające na przeciwdziałaniu niekorzystnym zjawiskom społecznym i na rzecz poprawy, jakości życia.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie jest dostosowana do zidentyfikowanych, w procesie badawczym, potrzeb społecznych. Planowane sposoby ich zaspokajania są kontynuacją istniejącego systemu wsparcia i tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania.

Cele strategiczne i kierunki działań sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, edukacji, ochrony zdrowia, profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy, pomocy osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami oraz sytuację na lokalnym rynku pracy. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych zakłada rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, szeroką współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

Dokument przygotowywany został z uwzględnieniem rekomendacji Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, wynikających z realizowanego na zlecenie Ministerstwa przez ekspertów Fundacji Polskiej Akademii Nauk w Lublinie projektu „STRATEGOR”.

SPIS TABEL

Tabela 1. Zgodność z dokumentami strategicznymi.....	8
Tabela 2. Liczba mieszkańców w latach 2019-2023.....	12
Tabela 3. Migracje na pobyt stały w ruchu wewnętrznym w latach 2020-2024.....	13
Tabela 4. Wychowanie przedszkolne	16
Tabela 5. Szkoły podstawowe na terenie gminy	17
Tabela 6. Liczba interwencji związanych z nadużywaniem alkoholu.	22
Tabela 7. Przestępstwa na terenie Gminy Gronowo Elbląskie	23
Tabela 8. Liczba interwencji związanych z przemocą domową	24
Tabela 9. Liczba osób pracujących w latach 2022-2024	32
Tabela 10. Zasoby mieszkaniowe	34
Tabela 11. Ocena ważności problemów społecznych występujących na terenie Gminy Gronowo Elbląskie.....	38
Tabela 12. Osoby korzystające z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	42
Tabela 13. Rodzaje świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych i własnych	43
Tabela 14. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu:.....	44
Tabela 15. Stan bezrobocia rejestrowanego w latach 2020-2024	46
Tabela 16. Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	52
Tabela 17. Działalność Punktu Konsultacyjnego w Gronowie Elbląskim.....	53
Tabela 18. Czy dostrzega Pan/Pani w swoim zachowaniu problem związany z:	56
Tabela 19. Podział mieszkańców ze względu na wiek	57
Tabela 20. Instrumenty finansowane ze środków PFRON	61
Tabela 21. Analiza pomocy udzielonej w formie wsparcia asystenta w latach 2022-2024	70
Tabela 22. W związku z procedurą „Niebieska Karta”	78
Tabela 23. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową ..	79
Tabela 24. Liczba szkoleń	79
Tabela 25. W jakich Pani/Pana zdaniem obszarach działania podejmowane na terenie gminy bądź oferowane wsparcie są najbardziej niezadowolające?	92
Tabela 26. Analiza ryzyka dla Gminy Gronowo Elbląskie.....	117

Tabela 27. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gronowo Elbląskie na lata 2025-2035	119
---	-----

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Zarys terytorialny Gminy Gronowo Elbląskie	11
---	----

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Podział mieszkańców ze względu na płeć – statystyki GUS na koniec 2024 roku	12
Wykres 2. Produkcyjne grupy wieku - statystyki GUS na 2024 rok	15
Wykres 3. Jak ocenia Pani/Pan ofertę edukacyjną szkół w gminie?.....	18
Wykres 4. Jak ocenia Pani/Pan poziom opieki zdrowotnej?	20
Wykres 5. Jak ocenia Pani/Pan atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej?	28
Wykres 6. Jak ocenia Pani/Pan ofertę w zakresie sportu i rekreacji?	30
Wykres 7. Jak Pani/Pan ocenia działania podejmowane w zakresie organizacji i zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży na terenie gminy?.....	31
Wykres 8. Podmioty gospodarcze w rejestrze REGON w latach 2020-2024 – dane GUS.....	33
Wykres 9. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży dostrzega Pani/Pan najczęściej na terenie gminy?	39
Wykres 10. Jak ocenia Pani/Pan ogólne warunki życia w Gminie Gronowo Elbląskie?	40
Wykres 11. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezrobocia	47
Wykres 12. Osoby korzystające z pomocy społecznej z powodu bezdomności	48
Wykres 13. Czy zna Pani/Pan w swoim środowisku osoby nadużywające alkohol? .	50
Wykres 14. Jak często spożywa Pani/Pan napoje alkoholowe?	50
Wykres 15. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu.....	53
Wykres 16. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności	58
Wykres 17. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby	58
Wykres 18. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób z niepełnosprawnościami?	64

Wykres 19. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób z niepełnosprawnościami?	64
Wykres 20. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem najczęściej dotyczą osób starszych na terenie gminy?	65
Wykres 21. Czy Pani/Pana zdaniem w działaniach realizowanych na terenie gminy uwzględnia się potrzeby osób starszych?.....	66
Wykres 22. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu ubóstwa	68
Wykres 23. Rodziny korzystające z pomocy społecznej z powodu bezradności opiekuńczo- wychowawczej.....	71
Wykres 24. Czy zna Pani/Pan w swoim otoczeniu rodziny, w których stosowana jest przemoc?	80

BIBLIOGRAFIA

Spis publikacji

1. Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development);
2. Miśkowicz. M, Problemy współczesnej rodziny w dobie promowania wartości prorodzinnych, Łódź 2013;
3. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030;
4. Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce 2020, Warszawa 2020;
5. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej;
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2021-2027 z perspektywą do roku 2030;
7. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności - Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju;
8. Porowski. M, Bezdomność – obraz zjawiska i populacji ludzi bezdomnych, [w:] Pedagogika społeczna: człowiek w zmieniającym się świecie, red. T. Pilch, I. Lepalczyk, Żak, Warszawa 1995, s. 433–434;

9. Program działań Powiatu Elbląskiego na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2022-2027,
10. Raport o stanie Gminy Gronowo Elbląskie na 2023 rok;
11. Raport o stanie Gminy Gronowo Elbląskie na 2024 rok;
12. Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);
13. Strategia Polityki Społecznej Województwa na lata 2021-2030.
14. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2030,
15. Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030;
16. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023-2030 Powiatu Elbląskiego,
17. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
18. Wasilewski. J, Zarys definicyjny cyberprzestrzeni [w:] „Przegląd Bezpieczeństwa Wewnętrznego” 2013, nr 9;

Źródła internetowe

1. <https://bdl.stat.gov.pl>;
2. <https://www.gov.pl>;
3. <https://www.cbos.pl>;
4. <https://elblag.praca.gov.pl/dla-bezrobotnych-i-poszukujacych-pracy/dla-niepelnosprawnych>.